

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 31, ст.343)

Цей Закон визначає правові та організаційні засади державного контролю, що здійснюється з метою перевірки дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також законодавства про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких побічних продуктів на митну територію України.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) акредитована лабораторія - лабораторія будь-якої форми власності, що розташована в Україні або іншій країні, акредитована на відповідність вимогам стандарту ISO/IEC 17025 (ДСТУ ISO/IEC 17025) Національним органом України з акредитації, іноземним органом з акредитації, який є повним членом ІЛАС (Міжнародної організації із співробітництва в галузі акредитації лабораторій), або іншим іноземним органом з акредитації, діяльність якого відповідає вимогам стандарту ISO/IEC 17011 (ДСТУ ISO/IEC 17011);

2) арбітражне лабораторне дослідження (випробування) - лабораторне дослідження (випробування), що проводиться акредитованою лабораторією з використанням підтверджувальних (референс) методів на вимогу особи, яка оскаржує результати основного лабораторного дослідження (випробування);

3) аудит - систематичне та незалежне вивчення певної дії з метою визначення того, чи відповідає така діяльність та пов'язані з нею результати запланованим заходам і чи такі заходи впроваджені результативно та у спосіб, який дозволяє досягти поставленої мети;

4) валідація - перевірка і забезпечення об'єктивних доказів того, що план виконання дій будь-якого виду, у тому числі визначений нормативно-правовим актом, нормативним актом, стандартом, методом (методикою) проведення досліджень (випробувань), дає змогу з високою вірогідністю досягти поставленої мети;

5) вантаж - певна кількість харчових продуктів, кормів, сіна, соломи, побічних продуктів тваринного походження одного виду (в межах однієї товарної позиції згідно з УКТ ЗЕД), що супроводжується одним міжнародним сертифікатом (якщо його наявність вимагається згідно із законом), перевозиться одним транспортним засобом та надходить з однієї країни або її окремої території (зони або компартмента);

6) відбір зразків - форма державного контролю, що полягає у здійсненні відбору зразків харчових продуктів, кормів, сіна, соломи, побічних продуктів тваринного походження або будь-яких речовин (у тому числі з довкілля), які пов'язані з виробництвом та/або обігом харчових продуктів або кормів, здоров'ям та благополуччям тварин, з метою перевірки шляхом

проведення простих або лабораторних досліджень (випробувань) відповідності законодавству про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;

7) державний ветеринарний інспектор - особа, яка працює в системі компетентного органу, відповідає встановленим цим Законом кваліфікаційним вимогам та до службових обов'язків якої належить здійснення заходів державного контролю харчових продуктів тваринного походження, кормів тваринного походження, побічних продуктів тваринного походження, сіна, соломи, здоров'я та благополуччя тварин;

8) державний інспектор - особа, яка працює в системі компетентного органу, має вищу освіту (ступінь не нижче спеціаліста/магістра), досвід роботи не менше одного року у сфері застосування (здійснення) санітарних та/або фітосанітарних, та/або ветеринарно-санітарних заходів та до службових обов'язків якої належить здійснення заходів державного контролю;

9) державний контроль - діяльність компетентного органу, його територіальних органів, державних інспекторів, державних ветеринарних інспекторів, помічників державного ветеринарного інспектора та уповноважених осіб, що здійснюється з метою перевірки відповідності діяльності операторів ринку вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також усунення наслідків невідповідності та притягнення до відповідальності за порушення відповідних вимог. Державний контроль включає також діяльність з перевірки відповідності законодавству про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких продуктів на митну територію України;

10) державний моніторинг - здійснення в межах заходів державного контролю послідовних спостережень та/або вимірювань відповідно до плану державного моніторингу з наступним їх аналізом та узагальненням з метою отримання загального уявлення про стан справ щодо дотримання законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин;

11) документальна перевірка на державному кордоні (документальна перевірка) - форма державного контролю на державному кордоні України вантажу, що ввозиться (пересилається) на митну територію України, яка полягає у здійсненні перевірки міжнародного сертифіката та інших документів, що вимагаються згідно із законом, та/або інших документів, які вимагаються згідно з митними правилами та містять інформацію щодо відповідності вантажу законодавству про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження;

12) еквівалентність - здатність різних систем або заходів державного контролю забезпечувати досягнення однакових цілей;

13) загальний ветеринарний документ на ввезення - документ встановленої форми, що складається з двох частин, у першій з яких оператор ринку зазначає (декларує) інформацію про вантаж з продуктами, який підлягає ввезенню (пересиланню) на митну територію України через призначений прикордонний інспекційний пост, у тому числі про вид, країну і потужність походження, місце призначення вантажу, а у другій частині державний ветеринарний інспектор зазначає інформацію про результати державного контролю такого вантажу;

14) загальний документ на ввезення - документ встановленої форми, що складається з двох частин, у першій з яких оператор ринку зазначає (декларує) інформацію про вантаж з харчовими продуктами нетваринного походження або кормами нетваринного походження, які у разі ввезення (пересилання) на митну територію України підлягають посиленому державному контролю, у тому числі про вид, країну і потужність походження, місце призначення вантажу, а у другій частині державний інспектор зазначає інформацію про результати державного контролю такого вантажу у призначеному пункті пропуску на державному кордоні України;

15) законодавство про здоров'я та благополуччя тварин - закони та інші нормативно-правові акти, які спрямовані на запобігання поширенню захворювань тварин, а також визначають умови утримання тварин, включаючи систематичний догляд, належне годування, належні приміщення для утримання тварин, запобігання хворобам, гуманне поводження з тваринами, у тому числі під час забою;

16) законодавство про корми - закони та інші нормативно-правові акти, якими встановлюються вимоги до кормів на будь-яких стадіях їх виробництва, обігу та використання;

17) законодавство про харчові продукти - закони та інші нормативно-правові акти, якими встановлюються вимоги до харчових продуктів на будь-яких стадіях їх виробництва та обігу;

18) затримання - процедура, за допомогою якої виключається переміщення або зміна стану вантажу до винесення рішення щодо його місця призначення. Затримання може включати зберігання вантажу оператором ринку або особою, відповідальною за вантаж, відповідно до вказівок державного інспектора (державного ветеринарного інспектора);

19) інспектування - форма державного контролю, яка полягає у здійсненні перевірки стану здоров'я та благополуччя тварин, виробництва та обігу харчових продуктів та кормів з метою встановлення відповідності законодавству про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин;

20) компетентний орган - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини. Термін "компетентний орган" для іншої країни означає відповідний орган цієї країни, якому надано повноваження щодо організації та здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;

21) композитний продукт - харчовий продукт, що одночасно містить у своєму складі перероблені харчові продукти тваринного походження та харчові продукти рослинного походження, включаючи такі, в яких переробка первинної продукції є невід'ємною частиною виробництва кінцевого харчового продукту;

22) міжнародний сертифікат - сертифікат здоров'я, міжнародний ветеринарний сертифікат або інший документ, що видається компетентним органом країни походження або країни-експортера і засвідчує здоров'я тварини та/або безпечність харчового продукту, корму, сіна, соломи або побічного продукту тваринного походження;

23) невідповідність - порушення оператором ринку вимог цього Закону, законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;

24) оператор ринку - оператор ринку харчових продуктів, оператор ринку кормів, оператор потужностей. Для цілей розділу VII цього Закону до операторів ринку також належить оператор ринку у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження;

25) особа, відповідальна за вантаж (для цілей розділу VII цього Закону) - власник вантажу або його представник;

26) офіційний ветеринарний лікар - спеціаліст ветеринарної медицини, який відповідає встановленим статтею 13 цього Закону кваліфікаційним вимогам, має досвід роботи за фахом не менше двох років та якому компетентним органом надано повноваження для виконання окремих заходів державного контролю на визначеній потужності (господарстві);

27) оцінка ризику - науково обґрунтований процес, що включає ідентифікацію небезпечного фактора, характеристику небезпечного фактора, оцінку його впливу, характеристику ризику;

28) перевірка відповідності на державному кордоні (далі - перевірка відповідності) - форма державного контролю на державному кордоні України, що полягає у візуальному огляді та проводиться з метою перевірки, чи міжнародний сертифікат (сертифікати) та/або документи, які супроводжують вантаж, відповідають маркуванню та вмісту вантажу, що ввозиться (пересилається) на митну територію України;

29) побічні продукти тваринного походження - побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною, та продукти їх оброблення і переробки, визначені Законом України "Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною";

30) позначка придатності - позначка, яка застосовується згідно з цим Законом для підтвердження придатності непереробленого харчового продукту тваринного походження для споживання людиною;

31) помічник державного ветеринарного інспектора - спеціаліст ветеринарної медицини, який відповідає встановленим цим Законом вимогам та працює в системі компетентного органу під керівництвом державного ветеринарного інспектора;

32) продукти (для цілей розділу VII цього Закону) - харчові продукти тваринного походження (у тому числі композитні продукти), корми тваринного походження, сіно, солома, побічні продукти тваринного походження;

33) прості дослідження (випробування) - органолептичні дослідження (на запах, колір, консистенцію, смак), прості фізичні та хімічні дослідження (розрізання, розморожування, нагрівання тощо), дослідження (випробування) за допомогою методів експрес-діагностики, що не потребують направлення відібраних зразків до лабораторії та проводяться у визначених цим Законом випадках за місцем проведення заходів державного контролю;

34) референс-лабораторія - акредитована лабораторія, якій згідно з вимогами цього Закону надано повноваження щодо виконання визначених цим Законом функцій;

35) система аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (Hazard Analysis and Critical Control Points - HACCP) - система, яка ідентифікує, оцінює і контролює небезпечні фактори, що є визначальними для безпечності харчових продуктів;

36) уповноважена лабораторія - акредитована лабораторія, якій компетентним органом надано повноваження проводити для цілей державного контролю лабораторні дослідження (випробування) відібраних зразків харчових продуктів, кормів, сіна, соломи, побічних продуктів тваринного походження та речовин (у тому числі з доквілля), які пов'язані з виробництвом та/або обігом харчових продуктів або кормів, здоров'ям та благополуччям тварин;

37) уповноважена особа - офіційний ветеринарний лікар, уповноважений ветеринар, працівник бійні, уповноважений на виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора, уповноважена лабораторія, яким компетентним органом відповідно до цього Закону надано повноваження щодо здійснення визначених цим Законом окремих заходів державного контролю;

38) уповноважений ветеринар - спеціаліст ветеринарної медицини, який має досвід роботи за фахом не менше одного року та якому компетентним органом надано повноваження щодо здійснення окремих заходів державного контролю господарств;

39) фізична перевірка на державному кордоні (далі - фізична перевірка) - форма державного контролю на державному кордоні України, що може включати перевірку транспортних засобів, упаковки, маркування, температури, відбір зразків, проведення простих та/або лабораторних досліджень (випробувань) з метою перевірки відповідності вантажу, що ввозиться (пересилається) на митну територію України, законодавству про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження.

2. Інші терміни, наведені у цьому Законі, вживаються у значеннях, визначених законами України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" і "Про ветеринарну медицину". Термін "господарство" вживається у значенні, визначеному Законом України "Про ідентифікацію та реєстрацію тварин". Термін "знищення" вживається у значенні, визначеному Законом України "Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції". Термін "ризиковий матеріал" вживається у значенні, визначеному Законом України "Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною".

Стаття 2. Законодавство про державний контроль

1. Законодавство про державний контроль складається з Конституції України, цього Закону, Митного кодексу України, законів України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", "Про ветеринарну медицину", "Про основні засади державного

нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" та інших виданих відповідно до них нормативно-правових актів.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на суспільні відносини, пов'язані із здійсненням державного контролю за діяльністю операторів ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг харчових продуктів, інших об'єктів санітарних заходів та/або кормів, у тому числі ввезення (пересилання) на митну територію України харчових продуктів та/або кормів, з метою перевірки цієї діяльності на відповідність законодавству про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин. Дія цього Закону поширюється також на суспільні відносини, пов'язані із здійсненням державного контролю побічних продуктів тваринного походження, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, з метою їх перевірки на відповідність законодавству про побічні продукти тваринного походження.

2. Дія цього Закону не поширюється на суспільні відносини щодо:

- 1) захисту життя та здоров'я рослин;
- 2) харчових продуктів, кормів, побічних продуктів тваринного походження, призначених (вироблених) для власного споживання (користування);
- 3) ввезення на митну територію України тварин, крім тих, що призначені для споживання людиною живими.

Розділ II

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ. ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОПЕРАТОРІВ РИНКУ

Стаття 4. Органи виконавчої влади у сфері здійснення державного контролю

1. До органів виконавчої влади у сфері державного контролю належать:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини;
- 3) компетентний орган.

Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері державного контролю

1. До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері державного контролю належать:

- 1) забезпечення здійснення державної політики у сфері державного контролю;
- 2) спрямування та координація роботи органів виконавчої влади у сфері державного контролю;
- 3) затвердження переліку призначених прикордонних інспекційних постів;
- 4) затвердження переліку призначених пунктів пропуску на державному кордоні України;
- 5) затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності, та порядку визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю потужностей;
- 6) затвердження порядку та критеріїв уповноваження акредитованих лабораторій, у тому числі референс-лабораторій, порядку перевірки компетентним органом дотримання ними відповідних критеріїв уповноваження та позбавлення такого уповноваження;

7) затвердження порядку проведення арбітражних лабораторних досліджень (випробувань) та врахування їх результатів для цілей державного контролю;

8) затвердження порядку проведення аудиту компетентного органу та його територіальних органів;

9) здійснення інших повноважень, передбачених цим Законом.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, затверджує:

1) форми актів державного контролю, що застосовуються державними інспекторами та державними ветеринарними інспекторами під час інспектування та аудиту, а також форми актів відбору зразків;

2) довгостроковий план державного контролю;

3) методи контролю зоонозів;

4) вимоги щодо ввезення (пересилання) на митну територію України харчових продуктів тваринного походження, кормів, сіна, соломи, а також побічних продуктів тваринного походження та продуктів їх оброблення, переробки;

5) порядок визначення та застосування періодичності документальних перевірок, перевірок відповідності, фізичних перевірок, лабораторних досліджень (випробувань) вантажів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України відповідно до вимог розділу VII цього Закону;

6) граничні норми (обсяги) відбору зразків;

7) порядок відбору зразків та їх перевезення (пересилання) до уповноважених лабораторій для цілей державного контролю.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом.

Стаття 7. Система та повноваження компетентного органу у сфері державного контролю

1. Компетентний орган у сфері державного контролю:

1) організовує та здійснює державний контроль, у тому числі на державному кордоні України;

2) розробляє та виконує довгостроковий план державного контролю, щороку звітує Кабінету Міністрів України про стан його виконання;

3) розробляє та виконує план дій за надзвичайних обставин, пов'язаних із харчовими продуктами та/або кормами (далі - план дій за надзвичайних обставин);

4) затверджує щорічний план державного контролю та щорічний план державного моніторингу;

5) забезпечує проведення передзабійного та післязабійного огляду тварин на відповідних потужностях, а також післязабійного огляду тварин, забитих на полюванні;

6) здійснює державний контроль за впровадженням постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР;

7) надає особам, визначеним цим Законом, повноваження щодо здійснення окремих заходів державного контролю, контролює правомірність та ефективність їхньої діяльності, позбавляє таких повноважень за наявності підстав, визначених законодавством, а також веде облік та

оприлюднює відомості про уповноважених осіб на офіційному веб-сайті;

8) забезпечує правомірність та ефективність діяльності своїх структурних підрозділів, територіальних органів та їх посадових осіб;

9) встановлює у щорічному плані державного контролю періодичність інспектування, аудиту, відбору зразків та лабораторних досліджень (випробувань) щодо кожної потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів;

10) затверджує в порядку, визначеному законодавством, періодичність документальних перевірок, перевірок відповідності, фізичних перевірок, лабораторних досліджень (випробувань) вантажів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України;

11) залучає у разі необхідності до здійснення державного контролю правоохоронні органи в рамках наданих їм законом повноважень;

12) вживає у межах своїх повноважень заходів для усунення порушень цього Закону, законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, а також для притягнення винних осіб до відповідальності, встановленої законом;

13) здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом.

2. Систему компетентного органу складають компетентний орган, його територіальні органи, а також державні установи, підприємства та організації, підпорядковані компетентному органу.

3. Територіальні органи виконують повноваження компетентного органу в межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць. Керівник компетентного органу покладає виконання повноважень головного державного інспектора та головного державного ветеринарного інспектора на керівника територіального органу або його заступників, за умови їх відповідності вимогам, встановленим цим Законом відповідно до державного інспектора та державного ветеринарного інспектора.

4. Керівник компетентного органу виконує повноваження Головного державного інспектора України та Головного державного ветеринарного інспектора України, за умови відповідності його вимогам, встановленим цим Законом відповідно до державного інспектора та державного ветеринарного інспектора. У разі невідповідності керівника компетентного органу зазначеним вимогам він покладає виконання повноважень Головного державного інспектора України та Головного державного ветеринарного інспектора України на своїх заступників або керівників структурних підрозділів компетентного органу, які відповідають вимогам, встановленим цим Законом до державного інспектора та державного ветеринарного інспектора.

Стаття 8. Основні засади діяльності компетентного органу у сфері державного контролю

1. Компетентний орган у сфері державного контролю повинен забезпечити:

1) ефективність державного контролю під час виробництва та обігу живих тварин, харчових продуктів та кормів, а також на стадії використання кормів;

2) відсутність будь-якого конфлікту інтересів у осіб, які здійснюють заходи державного контролю;

3) наявність у своєму розпорядженні або доступ до уповноважених лабораторій для проведення лабораторних досліджень (випробувань), а також наявність достатньої кількості кваліфікованого та досвідченого персоналу для ефективного виконання заходів державного контролю;

4) наявність і належний стан відповідних засобів (інструментів, обладнання тощо) для забезпечення ефективного здійснення персоналом заходів державного контролю;

5) наявність плану дій за надзвичайних обставин та готовність діяти згідно з цим планом у разі виникнення таких обставин;

б) якість та відповідність заходів державного контролю поставленим цілям;

7) прозорість, неупередженість та узгодженість дій під час здійснення заходів державного контролю на всіх рівнях;

8) здійснення державного контролю відповідно до встановлених законодавством вимог.

2. Зовнішній аудит компетентного органу та його територіальних органів проводиться щороку за рішенням Кабінету Міністрів України на основі принципів незалежності і прозорості та за участю представників громадськості. Представниками громадськості, які беруть участь у проведенні зовнішнього аудиту компетентного органу та його територіальних органів, можуть бути фізичні особи, які мають значний досвід роботи, володіють необхідними знаннями і навичками та публічно делегуються громадськими об'єднаннями, що здійснюють свою діяльність у сфері захисту прав та інтересів споживачів харчових продуктів або операторів ринку. Внутрішній аудит діяльності компетентного органу та його територіальних органів проводиться не рідше одного разу на рік. Результати аудитів оприлюднюються на офіційному веб-сайті компетентного органу та направляються до Кабінету Міністрів України до 1 квітня року, наступного за звітним. За результатами кожного аудиту компетентний орган вживає необхідних заходів з метою забезпечення виконання вимог цього Закону та оприлюднює інформацію про їх виконання на своєму офіційному веб-сайті. Порядок проведення аудиту компетентного органу та його територіальних органів затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. Компетентний орган здійснює заходи державного контролю згідно із встановленими законодавством вимогами, зокрема щодо:

1) структури компетентного органу та порядку його взаємодії з уповноваженими особами;

2) завдань державного контролю, включаючи довгострокові та короткострокові;

3) завдань та повноважень посадових осіб компетентного органу, його територіальних органів та уповноважених осіб;

4) порядку відбору зразків, методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань), інтерпретації результатів цих досліджень (випробувань) та прийняття подальших рішень;

5) планів державного моніторингу;

6) дій, які вживаються оператором ринку на виконання приписів, розпоряджень та рішень, виданих за результатами заходів державного контролю;

7) перевірки результативності методів (методик) відбору зразків, методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань).

4. Компетентний орган затверджує і запроваджує постійно діючі процедури (однією з форм яких є аудит), необхідні для перевірки результативності заходів державного контролю, що здійснюються силами компетентного органу та/або уповноваженими особами.

5. Компетентний орган повинен забезпечити проведення коригувальних дій, якщо результати передбачених частиною четвертою цієї статті перевірок вказують на недотримання порядку проведення заходів державного контролю.

Стаття 9. Надання повноважень на здійснення окремих заходів державного контролю

1. Компетентний орган має право надавати особам, визначеним частиною другою цієї статті, повноваження щодо здійснення окремих заходів державного контролю, за умови їх відповідності вимогам, встановленим законодавством. Рішення компетентного органу про надання статусу уповноваженої особи має містити деталізований опис заходу державного контролю, повноваження щодо здійснення якого надається відповідній особі, та умов, за яких він має здійснюватися.

2. Для цілей цього Закону уповноваженими особами є:

1) офіційні ветеринарні лікарі - мають право здійснювати на визначених компетентним органом потужностях (господарствах) повноваження державного ветеринарного інспектора у межах передбачених цим Законом заходів державного контролю харчових продуктів тваринного походження та живих тварин;

2) уповноважені ветеринари - мають право здійснювати у визначених компетентним органом господарствах передбачені цим Законом заходи державного контролю живих тварин;

3) працівники бійні, уповноважені на виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора, - мають право виконувати обов'язки помічника державного ветеринарного інспектора у межах державного контролю свіжого м'яса птиці та зайцеподібних у разі виконання умов, визначених розділом VI цього Закону, та лише в частині технічної допомоги, необхідної для виконання завдань державного ветеринарного інспектора;

4) уповноважені лабораторії, у тому числі референс-лабораторії - мають право проводити лабораторні дослідження (випробування), а також здійснювати відбір зразків та виконувати інші функції у випадках, визначених цим Законом.

3. Офіційні ветеринарні лікарі та уповноважені ветеринари отримують відповідний статус та здійснюють свою діяльність у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

4. Компетентний орган не має права надавати особам, зазначеним у частині другій цієї статті, такі повноваження щодо здійснення заходів державного контролю:

1) оформляти протоколи про порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми;

2) видавати приписи щодо усунення порушень цього Закону, законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, а також перевіряти стан їх виконання операторами ринку;

3) встановлювати обмеження або заборону ввезення (пересилання) на митну територію України або вивезення з цієї території вантажів;

4) приймати рішення про відкликання, вилучення або знищення харчових продуктів та/або кормів, а також контролювати виконання таких рішень;

5) вирішувати питання використання харчових продуктів та/або кормів для цілей інших, ніж ті, для яких вони призначалися (зміни призначеного використання);

6) приймати рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів;

7) видавати, тимчасово припиняти, анулювати, поновлювати та переоформляти експлуатаційний дозвіл на потужність та вживати інших визначених законом заходів щодо потужностей, які не відповідають законодавству про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин;

8) вживати заходів поводження з вантажами, ввезеними (пересланими) на митну територію України, які не відповідають законодавству;

9) інші повноваження щодо здійснення заходів державного контролю, які додатково визначені Кабінетом Міністрів України.

5. Компетентний орган проводить перевірки уповноважених осіб у разі необхідності, але не рідше одного разу на рік. Компетентний орган позбавляє статусу уповноваженої особи (повністю або в частині окремих повноважень), якщо за результатами проведеної ним перевірки виявлено факт невиконання або неналежного виконання уповноваженою особою наданих їй повноважень.

6. Компетентний орган веде облік уповноважених осіб та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті рішення про надання та позбавлення статусу уповноваженої особи не пізніше наступного робочого дня після їх прийняття.

7. Уповноважені особи та їх працівники за свої протиправні дії, рішення чи бездіяльність несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність.

8. Шкода, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю уповноваженої особи або її працівника у зв'язку із здійсненням державного контролю, відшкодовується уповноваженою особою незалежно від вини такої особи або її працівника.

Стаття 10. Обов'язки державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів

1. Під час здійснення заходів державного контролю державні інспектори та державні ветеринарні інспектори зобов'язані:

1) дотримуватися вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;

2) об'єктивно та неупереджено здійснювати заходи державного контролю у межах повноважень, передбачених законом;

3) дотримуватися ділової етики у взаємовідносинах з операторами ринку, утримуватися від необґрунтованих висновків щодо відповідності діяльності операторів ринку вимогам законодавства, а також від неправомірного та необґрунтованого притягнення операторів ринку до відповідальності та застосування до них примусових заходів;

4) не розголошувати інформацію з обмеженим доступом, одержану під час здійснення заходів державного контролю, крім випадків, передбачених законом;

5) пред'являти документи, що посвідчують особу державного інспектора або державного ветеринарного інспектора та підтверджують його повноваження на здійснення заходів державного контролю, а також оформляти і надавати документи, пов'язані із здійсненням заходів державного контролю.

Стаття 11. Права державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів

1. Під час здійснення заходів державного контролю державні інспектори та державні ветеринарні інспектори мають право:

1) безперешкодного доступу без попередження до потужностей під час їх роботи;

2) здійснювати інспектування потужностей, випробувальних лабораторій, що розміщуються на потужностях і пов'язані з виробництвом та/або обігом харчових продуктів та/або кормів;

3) здійснювати відбір зразків з метою перевірки відповідності законодавству про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;

4) проводити аудит постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР, за умови наявності відповідної підготовки;

5) перевіряти документи щодо дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин і отримувати їх копії;

6) здійснювати інтерпретацію результатів лабораторних досліджень (випробувань) зразків;

7) видавати приписи щодо усунення порушень цього Закону, законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;

8) збирати докази, що підтверджують порушення операторами ринку цього Закону, законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, у тому числі здійснювати відбір зразків;

9) здійснювати позапланові інспектування потужностей з метою перевірки виконання операторами ринку приписів, розпоряджень та рішень, прийнятих за результатами здійснення попередніх заходів державного контролю;

10) за зверненням оператора ринку видавати (заповнювати) міжнародні сертифікати, що підтверджують відповідність вантажів з харчовими продуктами або кормами, що експортуються з України, вимогам країни призначення або вимогам законодавства України. Міжнародний сертифікат, що підтверджує відповідність вантажу, що експортується з України, вимогам законодавства України, видається за відповідним зверненням оператора ринку, лише якщо компетентними органами України та країни призначення не погоджено форму міжнародного сертифіката і законодавство країни призначення не передбачає обов'язковості супроводження такого вантажу міжнародним сертифікатом встановленої форми.

2. Виключно державний ветеринарний інспектор (головний державний ветеринарний інспектор) має право здійснювати керівництво призначеним прикордонним інспекційним постом. Повноваження щодо державного контролю харчових продуктів тваринного походження та кормів тваринного походження, побічних продуктів тваринного походження та живих тварин здійснюються виключно державним ветеринарним інспектором (головним державним ветеринарним інспектором), якщо інше не передбачено цим Законом. Повноваження державного ветеринарного інспектора щодо здійснення заходів державного контролю, визначені розділом VI цього Закону, можуть виконуватися офіційним ветеринарним лікарем, якщо він є незалежним від оператора ринку, який експлуатує відповідну потужність (господарство), та здійснює свою діяльність у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

3. Під час здійснення державного контролю на кордоні вантажів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України, державні інспектори заповнюють відповідну частину загального документа на ввезення, а державні ветеринарні інспектори - відповідну частину загального ветеринарного документа на ввезення.

4. Головні державні інспектори та головні державні ветеринарні інспектори (у тому числі Головний державний інспектор України та Головний державний ветеринарний інспектор України) мають права, передбачені частинами першою і третьою цієї статті, а також у порядку, визначеному законом, право:

1) приймати рішення про виправлення маркування харчових продуктів, інших об'єктів санітарних заходів та кормів;

2) приймати рішення про знищення, відкликання та/або вилучення з обігу харчових продуктів та/або кормів, що не відповідають законодавству про харчові продукти та корми і становлять загрозу для життя та/або здоров'я людини та/або тварини;

3) приймати рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів, якщо вони становлять загрозу для життя та/або здоров'я людини та/або тварини;

4) з підстав, визначених законом, видавати, переоформляти, тимчасово припиняти, анулювати та поновлювати дію експлуатаційних дозволів;

5) залучати до здійснення заходів державного контролю представників правоохоронних органів відповідно до їх повноважень, визначених законом.

Стаття 12. Вимоги до посадових осіб компетентного органу та його територіальних органів

1. Посадові особи компетентного органу та його територіальних органів є державними службовцями та користуються правами і виконують обов'язки державних службовців.

2. Посадові особи компетентного органу та його територіальних органів, які здійснюють заходи державного контролю, зобов'язані регулярно підвищувати кваліфікацію в порядку, визначеному Законом України "Про державну службу". Компетентний орган затверджує щорічний план підвищення кваліфікації посадових осіб, які здійснюють заходи державного контролю, і не пізніше 1 квітня наступного року готує та оприлюднює звіт про його виконання на своєму офіційному веб-сайті.

3. Компетентний орган зобов'язаний гарантувати, що посадові особи компетентного органу та його територіальних органів, які здійснюють заходи державного контролю:

1) проходять підвищення кваліфікації, передбачене частиною другою цієї статті, відповідно до сфери своєї компетенції з таких питань:

а) заходи державного контролю, зокрема інспектування, аудит і відбір зразків, та порядок їх здійснення;

б) законодавство про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;

в) стадії виробництва та обігу харчових продуктів, кормів та тварин, можливі ризики для здоров'я людини, тварин, рослин та довкілля;

г) невідповідність та обґрунтована підозра щодо невідповідності;

г) небезпечні фактори при виробництві кормів і харчових продуктів;

д) аудит постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР;

е) системи управління, що використовуються операторами ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів, та оцінка відповідності таких систем законодавству про харчові продукти та корми;

є) правила видачі (заповнення) міжнародних сертифікатів;

ж) заходи за надзвичайних обставин;

з) правові наслідки заходів державного контролю та порядок притягнення операторів ринку до відповідальності;

и) перевірка записів, документів, включаючи ті, що стосуються участі у програмах професійного тестування лабораторій та їх акредитації, проведення оцінки ризику;

і) здоров'я та благополуччя тварин;

ї) з інших питань, необхідних для здійснення державного контролю відповідно до вимог цього Закону;

2) стежать за нововведеннями у сфері своєї компетенції;

3) відповідають вимогам Закону України "Про державну службу".

4. Посадові особи компетентного органу та його територіальних підрозділів самостійно приймають рішення в межах своїх повноважень та зобов'язані відмовитися від виконання будь-яких наказів, розпоряджень або вказівок, які суперечать законодавству, а також вжити інших заходів, передбачених законом.

5. За протиправні рішення, дії та бездіяльність посадові особи компетентного органу та його територіальних органів несуть дисциплінарну, матеріальну, цивільно-правову, адміністративну та кримінальну відповідальність.

6. У разі порушення посадовою особою під час виконання нею своїх посадових обов'язків прав чи свобод особи компетентний орган або його територіальні підрозділи відповідно до місця роботи посадової особи вживають у межах своєї компетенції заходів із поновлення цих прав і свобод, відшкодування завданої майнової (матеріальної) і моральної шкоди, притягнення винних до юридичної відповідальності.

7. Шкода, завдана фізичній чи юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової особи компетентного органу або його територіального органу, відшкодовується за рахунок коштів бюджету, передбачених для фінансування компетентного органу та його територіальних органів, незалежно від вини такої посадової особи.

8. Посадова особа компетентного органу або його територіального органу несе відповідальність у порядку регресу в розмірі виплаченого з відповідного бюджету відшкодування у зв'язку з незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю такої посадової

особи.

Стаття 13. Вимоги до державного ветеринарного інспектора

1. Державним ветеринарним інспектором може бути особа, яка має вищу освіту за ступенем не нижче спеціаліста/магістра у галузі ветеринарної медицини.

Особа, яка обіймає посаду державного ветеринарного інспектора в компетентному органі або його територіальних органах, повинна також відповідати вимогам Закону України "Про державну службу".

2. Державний ветеринарний інспектор зобов'язаний підвищувати кваліфікацію в порядку, встановленому Законом України "Про ветеринарну медицину" з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

3. Підвищення кваліфікації, визначене частиною другою цієї статті, передбачає набуття знань у таких сферах:

1) законодавство України та міжнародно-правові акти про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, а також про фармацевтичні речовини;

2) принципи аграрної політики, ринкові заходи, умови експорту та виявлення шахрайства (включаючи глобальний контекст: Світова організація торгівлі (СОТ), Комісія з Кодексу Аліментаріус, Міжнародне епізоотичне бюро (МЕБ);

3) базові знання з переробки харчових продуктів та харчових технологій;

4) принципи та методи належної практики виробництва та управління якістю;

5) належна практика вирощування рослин;

6) належна практика гігієни;

7) принципи та методи аналізу ризиків;

8) принципи та методи НАССР, використання НАССР протягом усього харчового ланцюга;

9) запобігання та контроль небезпечних факторів, пов'язаних із харчовими продуктами;

10) динаміка інфекції та інтоксикації;

11) діагностична епідеміологія;

12) системи моніторингу та спостереження;

13) аудит та регулярна оцінка систем управління безпечністю харчових продуктів;

14) принципи та застосування для діагностики сучасних методів (методик) проведення досліджень (випробувань);

15) інформаційно-телекомунікаційні технології, пов'язані із захистом здоров'я людини та тварини;

16) обробка статистичних даних, пов'язаних із професійною діяльністю державного ветеринарного інспектора;

17) розслідування спалахів хвороб людини, пов'язаних із харчовими продуктами;

18) трансмісивна губкоподібна енцефалопатія;

19) благополуччя тварин під час розведення і транспортування, а також гуманне поводження під час забою;

20) захист довкілля у зв'язку з виробництвом харчових продуктів, кормів та утриманням тварин (включаючи управління відходами та побічними продуктами тваринного походження);

21) корекція, коригувальні дії та запобіжні заходи.

4. Державний ветеринарний інспектор до початку виконання обов'язків із здійснення державного контролю на бійнях, потужностях з розбирання та обвалювання м'яса, у господарствах повинен пройти практичну підготовку в обсязі, що залежить від його попереднього досвіду здійснення заходів державного контролю свіжого м'яса. Для особи, яка не має досвіду здійснення заходів державного контролю свіжого м'яса, обсяг практичної підготовки не може бути меншим ніж 200 годин. Практична підготовка повинна охоплювати, у тому числі, правила проведення аудиту постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР, і здійснюватися під наглядом державного ветеринарного інспектора на бійні, потужності з розбирання та обвалювання м'яса або у господарстві. Порядок проведення зазначеної практичної підготовки та визначення її обсягу затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

Стаття 14. Вимоги до помічника державного ветеринарного інспектора та його повноваження

1. Помічником державного ветеринарного інспектора може бути спеціаліст ветеринарної медицини, який пройшов підготовку відповідно до вимог, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

2. Помічник державного ветеринарного інспектора має такі повноваження:

під час аудиту - збирати інформацію стосовно програм-передумов та постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР;

під час проведення передзабійного огляду та перевірки благополуччя тварин - проводити лише первинний огляд тварин, якщо інше не встановлено цим Законом;

здійснювати інші дії, передбачені цим Законом.

3. Державний ветеринарний інспектор зобов'язаний перевіряти роботу помічника державного ветеринарного інспектора, пов'язану з післязабійним оглядом туш тварин. Помічник державного ветеринарного інспектора не має права здійснювати післязабійний огляд туш тварин, забитих за межами бійні.

Стаття 15. Права операторів ринку

1. Оператор ринку під час здійснення заходів державного контролю має право:

1) вимагати від державних інспекторів, державних ветеринарних інспекторів, інших осіб, які здійснюють заходи державного контролю, дотримання цього Закону, законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;

2) перевіряти наявність у державних інспекторів, державних ветеринарних інспекторів, інших осіб, які здійснюють заходи державного контролю, службового посвідчення (документа, що посвідчує особу);

3) одержувати копії направлення на проведення інспектування або аудиту;

4) не допускати державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів до здійснення інспектування та аудиту, якщо:

а) інспектування або аудит здійснюється з порушенням вимог щодо періодичності інспектування та аудиту, встановленої щорічним планом державного контролю, та за відсутності підстав для проведення позапланових заходів державного контролю;

б) державний інспектор або державний ветеринарний інспектор не надав копій документів, передбачених цим Законом, або якщо надані документи не відповідають вимогам цього Закону;

в) державний інспектор або державний ветеринарний інспектор не вніс запис про здійснення відповідного заходу державного контролю до журналу реєстрації заходів державного нагляду (контролю) (у разі надання такого журналу оператором ринку);

5) бути присутнім під час здійснення заходів державного контролю, залучати до здійснення таких заходів юридичних і фізичних осіб, за умови що такі особи не перешкоджають здійсненню відповідних заходів;

6) вимагати нерозголошення інформації з обмеженим доступом, що належить оператору ринку;

7) одержувати та ознайомлюватися з актами державного контролю, актами відбору зразків, розпорядженнями, приписами, рішеннями;

8) надавати в письмовій формі свої пояснення, зауваження або заперечення до актів державного контролю, актів відбору зразків протягом п'яти робочих днів з дня отримання таких актів оператором ринку;

9) під час відбору зразків одержувати додаткові зразки для проведення альтернативного лабораторного дослідження (випробування);

10) вести журнал реєстрації заходів державного нагляду (контролю) та вимагати від державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів внесення до нього записів про здійснення інспектування та аудиту до початку їх проведення;

11) оскаржувати в установленому законом порядку неправомірні рішення, дії та бездіяльність посадових осіб компетентного органу та інших осіб, які здійснюють заходи державного контролю;

12) на відшкодування в порядку, встановленому Цивільним кодексом України, шкоди (збитків), заподіяної (завданих) неправомірними рішеннями, діями або бездіяльністю посадових осіб компетентного органу та інших осіб, які здійснюють заходи державного контролю.

Стаття 16. Обов'язки операторів ринку

1. Оператор ринку зобов'язаний:

1) допускати державних інспекторів, державних ветеринарних інспекторів та інших визначених цим Законом осіб до здійснення заходів державного контролю, за умови дотримання ними порядку здійснення державного контролю, передбаченого цим Законом;

2) усувати виявлені невідповідності шляхом здійснення корекцій та коригувальних дій;

3) надавати документи, пояснення, іншу інформацію з питань, що виникають у зв'язку із здійсненням заходів державного контролю;

4) забезпечувати умови для відбору зразків;

5) одержувати примірник припису, розпорядження, рішення, акта або іншого документа, складеного за результатами заходу державного контролю.

Розділ III ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ

Стаття 17. Принципи здійснення державного контролю

1. Державний контроль здійснюється за принципами:

1) пріоритетності безпеки у питаннях життя і здоров'я людини перед будь-якими іншими інтересами та цілями у сфері господарської діяльності;

2) рівності прав і законних інтересів усіх операторів ринку;

3) гарантування прав та законних інтересів кожного оператора ринку;

4) об'єктивності та неупередженості здійснення державного контролю;

- 5) законності;
- 6) відкритості, прозорості, плановості та системності державного контролю;
- 7) неприпустимості дублювання заходів державного контролю між компетентним органом, його територіальними органами, державними установами, підприємствами та організаціями, підпорядкованими компетентному органу, органами виконавчої влади та уповноваженими особами;
- 8) презумпції правомірності діяльності оператора ринку, у разі якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів, або норми одного нормативно-правового акта допускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків оператора ринку та/або повноважень компетентного органу, інших осіб, що здійснюють державний контроль;
- 9) орієнтованості державного контролю на запобігання порушенням законодавства;
- 10) недопущення встановлення планових показників чи будь-якого іншого планування щодо притягнення операторів ринку до відповідальності або застосування примусових заходів;
- 11) оцінки ризиків та доцільності;
- 12) дотримання умов міжнародних договорів України.

Стаття 18. Вимоги до заходів державного контролю

1. Державний контроль здійснюється компетентним органом, крім випадків, встановлених цим Законом.
2. Державний контроль має бути ризик-орієнтованим та здійснюватися з періодичністю, що є достатньою для досягнення цілей цього Закону.
3. Заходи державного контролю здійснюються без попередження (повідомлення) оператора ринку, крім аудиту та інших випадків, коли таке попередження є необхідною умовою забезпечення ефективності державного контролю. Аудит постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР, проводиться за умови повідомлення оператора ринку не пізніше ніж за три робочі дні до здійснення такого заходу. Повідомлення надсилається рекомендованим поштовим відправленням за місцезнаходженням (місцем проживання) оператора ринку, зазначеним в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та/або відправленням електронної пошти на відповідну адресу оператора ринку, зазначену в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, або вручається особисто під розписку керівнику чи представнику оператора ринку.
4. Заходи державного контролю можуть здійснюватися позапланово у разі виявлення невідповідності або появи обґрунтованої підозри щодо невідповідності, а також в інших встановлених законом випадках.
5. Державний контроль здійснюється на будь-якій стадії виробництва та обігу харчових продуктів та кормів. Періодичність здійснення планових заходів державного контролю кожної потужності визначається на підставі ризик-орієнтованого підходу та має враховувати:
  - 1) визначені ризики, пов'язані з тваринами, харчовими продуктами, кормами, операторами ринку, використанням харчових продуктів або кормів, процесів, матеріалів, речовин, здійсненням діяльності або операцій, які можуть справити негативний вплив на безпечність харчових продуктів та/або кормів, здоров'я та благополуччя тварин;
  - 2) результати здійснення попередніх заходів державного контролю;
  - 3) ефективність процедур, які застосовуються оператором ринку з метою дотримання законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин;
  - 4) інформацію, яка може свідчити про невідповідність.

6. Державний контроль харчових продуктів та кормів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України, має бути еквівалентним державному контролю харчових продуктів та кормів, виробництво та/або обіг яких здійснюється на митній території України.

7. Державний контроль у формах інспектування та аудиту здійснюється із застосуванням актів державного контролю. Акт державного контролю має містити вичерпний перелік питань для перевірки дотримання оператором ринку законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин. Кожне таке питання повинно містити посилання на вимогу нормативно-правового акта (статтю, частину, пункт, підпункт, абзац тощо), яка підлягає дотриманню оператором ринку. Якщо за результатами інспектування або аудиту виявлено невідповідність, в акті державного контролю наводиться детальний опис відповідних порушень законодавства. Акт державного контролю складається у двох примірниках, один з яких вручається оператору ринку протягом трьох робочих днів з дня його складення.

8. Під час здійснення інспектування та аудиту забороняється перевіряти питання, які: відсутні в акті державного контролю;

не містять посилань на вимогу законодавства України (у тому числі на відповідну статтю, її частину, пункт, підпункт, абзац тощо), яка підлягає дотриманню оператором ринку.

9. Здійснення інспектування та аудиту без застосування акта державного контролю, а відбору зразків - без застосування акта відбору зразків забороняється.

10. Державні інспектори, державні ветеринарні інспектори, інші особи, що здійснюють заходи державного контролю, а також оператори ринку мають право фіксувати процес здійснення державного контролю засобами аудіо- та відеотехніки, не перешкоджаючи здійсненню відповідних заходів.

Стаття 19. Заходи державного контролю

1. Заходи державного контролю здійснюються у формі аудиту, інспектування, передзабійного та післязабійного огляду, відбору зразків, лабораторного дослідження (випробування), документальної перевірки, перевірки відповідності, фізичної перевірки. У межах заходів державного контролю здійснюється державний моніторинг.

2. Державний моніторинг проводиться компетентним органом з метою:

1) визначення пріоритетних напрямів державної політики у сфері харчових продуктів та кормів, здоров'я та благополуччя тварин;

2) розроблення заходів з недопущення обігу небезпечних харчових продуктів та кормів;

3) визначення загального рівня забруднення харчових продуктів та кормів залишками пестицидів та ветеринарних препаратів, іншими забруднюючими речовинами.

Державний моніторинг передбачає збирання, системний аналіз та оцінку:

інформації щодо безпечності харчових продуктів та кормів, здоров'я та благополуччя тварин, зокрема щодо виявлення в харчових продуктах і кормах залишків ветеринарних препаратів, пестицидів та забруднюючих речовин, а також формування відповідних баз даних;

звернень фізичних та юридичних осіб щодо порушень законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин;

іншої необхідної інформації.

Щорічний план державного моніторингу повинен ґрунтуватися на ризик-орієнтованому підході та визначати кількість відборів зразків різних видів харчових продуктів і кормів та їх лабораторних досліджень (випробувань) за визначеними показниками відповідно до методик, встановлених довгостроковим планом державного контролю.

3. Аудит постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР, та постійно діючих процедур, розроблених оператором ринку з метою дотримання гігієнічних вимог, повинен передбачати перевірку безперервності та ефективності їх застосування, у тому числі:

- 1) документації;
- 2) ведення записів;
- 3) процесів, що впливають на безпечність харчових продуктів та/або кормів;
- 4) системи внутрішнього контролю оператора ринку;
- 5) коригувальних дій, вжитих оператором ринку внаслідок аналізу виявлених невідповідностей;
- 6) кваліфікації персоналу.

Результати аудиту обов'язково враховуються під час визначення ступеня ризику діяльності оператора ринку (потужності) та періодичності здійснення планових заходів державного контролю.

Одна й та сама особа не має права двічі поспіль здійснювати аудит на одній і тій самій потужності.

4. Інспектування передбачає перевірку дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин та відповідності їх діяльності вимогам щодо:

- 1) гігієни;
- 2) плану коригувальних дій, розробленого та впровадженого оператором ринку за результатами попередніх перевірок;
- 3) інцидентів, пов'язаних з безпечністю харчових продуктів та/або кормів.

Інспектування може включати в себе перевірку потужностей, прилеглої території, приміщень, обладнання та інвентарю, транспортних засобів, а також харчових продуктів та кормів; сировини, інгредієнтів, допоміжних матеріалів для переробки, які використовуються для приготування та виробництва харчових продуктів та кормів, напівфабрикатів; предметів та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами; засобів та процесів прибирання і догляду, а також пестицидів; маркування, зовнішнього вигляду та реклами.

5. Особа, яка здійснює інспектування або аудит, має право проводити прості дослідження (випробування) у разі появи у неї обґрунтованої підозри щодо невідповідності або якщо такі дослідження передбачені щорічним планом державного контролю.

Стаття 20. Прозорість і конфіденційність

1. Компетентний орган зобов'язаний забезпечити прозорість заходів, які він здійснює у рамках державного контролю.

2. З метою забезпечення прозорості компетентний орган вживає таких заходів:

1) оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті узагальнену інформацію, що стосується змісту та результатів заходів державного контролю;

2) у разі виявлення невідповідності або появи обґрунтованої підозри щодо небезпечності харчових продуктів та/або кормів негайно оприлюднює, у тому числі на своєму офіційному веб-сайті, інформацію про вид, назву, передбачувану територію обігу харчових продуктів та/або кормів, які становлять загрозу для здоров'я людини та/або тварини, а також інші відомості, що дають змогу ідентифікувати такі харчові продукти та/або корми та встановити походження, ступінь і характер відповідної загрози. Компетентний орган також оприлюднює інформацію про вжиті та заплановані ним заходи щодо запобігання, зменшення та усунення такого ризику.

3. Компетентний орган, його територіальні органи, а також особи, які здійснюють заходи державного контролю, зобов'язані забезпечувати нерозголошення інформації з обмеженим доступом, отриманої ними у зв'язку із здійсненням державного контролю. Захист інформації з обмеженим доступом не може перешкоджати розповсюдженню компетентним органом інформації, зазначеної у пункті 2 частини другої цієї статті.

Розділ IV

ВІДБІР ЗРАЗКІВ ТА ЛАБОРАТОРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ (ВИПРОБУВАННЯ)

Стаття 21. Методи (методики) відбору зразків та їх простих і лабораторних досліджень (випробувань), а також види лабораторних досліджень (випробувань)

1. Для цілей державного контролю використовуються методи (методики) відбору зразків та їх простих та/або лабораторних досліджень (випробувань), встановлені нормативно-правовими актами, а в разі їх відсутності - національними стандартами України. За їх відсутності застосовуються методи (методики) відбору зразків та їх простих та/або лабораторних досліджень (випробувань), встановлені відповідними міжнародними організаціями, членом яких є Україна, або Європейським Союзом.

2. У разі неможливості застосування положень частини першої цієї статті дозволяється використовувати методи (методики) лабораторних досліджень (випробувань), валідовані уповноваженою лабораторією.

3. Методи (методики) лабораторних досліджень (випробувань) повинні визначатися за такими критеріями:

- 1) правильність;
- 2) можливість застосування (матриця та інтервал концентрації);
- 3) межа виявлення;
- 4) межа виміру;
- 5) точність;
- 6) повторюваність;
- 7) відтворюваність;
- 8) відновлення;
- 9) вибірковість;
- 10) чутливість;
- 11) лінійність;
- 12) похибка вимірювання;

13) інші критерії, які можуть бути визначені як обов'язкові центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, затверджує:

критерії ефективності та параметри лабораторних досліджень (випробувань), похибки відповідних вимірювань;

процедури валідації методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань);

правила інтерпретації результатів лабораторних досліджень (випробувань).

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, затверджує методи (методики) відбору зразків.

5. Відбір зразків здійснюється у порядку:

1) планового відбору - для виконання щорічного плану державного контролю та/або щорічного плану державного моніторингу;

2) позапланового відбору - якщо під час здійснення державного контролю виникла обґрунтована підозра щодо невідповідності або існують інші підстави для відбору зразків, встановлені цим Законом.

6. Відбір зразків полягає у відборі двох юридично та аналітично ідентичних зразків (крім випадків, коли це неможливо здійснити через недостатню кількість відповідного матеріалу або внаслідок того, що харчові продукти є швидкопсувними), один з яких направляється компетентним органом до уповноваженої лабораторії для проведення основного лабораторного дослідження (випробування), а другий вручається оператору ринку і зберігається ним на випадок проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування). На вимогу та за рахунок оператора ринку здійснюється відбір додаткових юридично та аналітично ідентичних зразків, які передаються оператору ринку та можуть бути використані ним для проведення альтернативних лабораторних досліджень (випробувань).

7. Відбір зразків здійснюється в межах граничних норм, встановлених відповідними нормативно-правовими актами або національними стандартами України. Вартість зразків, відібраних для здійснення державного контролю, державою не відшкодовується, крім вартості одного зразка, який відбирається для здійснення державного моніторингу. Розмір відшкодування державою вартості відібраного зразка визначається на основі його ринкової вартості у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

8. Відбір зразків здійснюється на підставі акта відбору зразків, що складається у двох примірниках, один з яких видається оператору ринку. В акті відбору зразків зазначається перелік показників, за якими має бути проведено відповідне лабораторне дослідження (випробування), а також застосований метод (методика) відбору зразків (за наявності). У разі відбору зразків в межах фізичної перевірки вантажу, що ввозиться (пересилається) на митну територію України, в акті відбору зразків зазначається відповідний пункт частини першої статті 45 цього Закону, який є підставою для здійснення такого відбору.

9. Компетентний орган зобов'язаний забезпечити відбір зразків, їх маркування, опломбування та поводження з ними у спосіб, що гарантує їх юридичну та аналітичну ідентичність, а також можливість проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування).

10. Оператор ринку зобов'язаний забезпечити зберігання зразка, наданого йому на випадок арбітражного лабораторного дослідження (випробування), та поводження з ним у спосіб, що гарантує його юридичну та аналітичну ідентичність, а також можливість проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування). У разі втрати (знищення) зазначеного зразка або відмови оператора ринку від направлення його в установленому цим Законом порядку до визначеної акредитованої лабораторії для проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування) результати основного лабораторного дослідження (випробування) вважаються остаточними.

11. Оператор ринку повідомляється про результати основного лабораторного дослідження (випробування) не пізніше двох робочих днів з дня їх отримання компетентним органом.

12. Оператор ринку, який не погоджується з результатами основного лабораторного дослідження (випробування), має право подати до компетентного органу заяву про проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування). У заяві про проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування) оператор ринку зазначає акредитовану лабораторію, що використовує підтверджувальні (референс) методи (методики) та розташована в Україні, в якій він просить провести арбітражне лабораторне дослідження (випробування). Арбітражне лабораторне дослідження (випробування) не може проводитися в акредитованій лабораторії, яка проводила основне лабораторне дослідження (випробування). Якщо протягом п'яти робочих днів з дня отримання оператором ринку повідомлення про результати основного лабораторного дослідження (випробування) така заява не подана оператором ринку, результати основного лабораторного дослідження (випробування), які свідчать про невідповідність, вважаються остаточними.

13. Протягом двох робочих днів після отримання заяви про проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування) компетентний орган приймає одне з таких рішень:

про погодження обраної оператором ринку акредитованої лабораторії;

про проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування) в акредитованій лабораторії, яка розташована в іншій країні та має статус референс-лабораторії згідно із законодавством такої країни.

Компетентний орган повідомляє оператора ринку про прийняте ним рішення та про акредитовану лабораторію, яка буде проводити арбітражне лабораторне дослідження (випробування), не пізніше трьох робочих днів з дня прийняття рішення.

14. Оператор ринку зобов'язаний направити відповідний зразок для проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування) до зазначеної в повідомленні компетентного органу акредитованої лабораторії протягом двох робочих днів з дня отримання такого повідомлення.

15. Витрати, пов'язані з проведенням арбітражного лабораторного дослідження (випробування), несе оператор ринку. Якщо результати основного лабораторного дослідження (випробування), що свідчать про невідповідність, за результатами арбітражного лабораторного дослідження (випробування) не підтверджені, компетентний орган відшкодовує оператору ринку вартість такого арбітражного лабораторного дослідження (випробування).

16. Результати арбітражного лабораторного дослідження (випробування) є остаточними.

17. Компетентний орган невідкладно призначає позапланову перевірку уповноваженої лабораторії, якщо результати проведеного нею основного лабораторного дослідження (випробування) не підтверджені за результатами арбітражного лабораторного дослідження (випробування). До завершення такої перевірки уповноважена лабораторія не має права проводити лабораторні дослідження (випробування) для цілей державного контролю.

Стаття 22. Уповноважені лабораторії

1. Лабораторні дослідження (випробування) для цілей державного контролю проводяться акредитованими лабораторіями, уповноваженими компетентним органом. Компетентний орган позбавляє лабораторію уповноваження, якщо вона не забезпечує дотримання встановлених законодавством критеріїв уповноваження.

2. Акредитована лабораторія може бути уповноважена на проведення лабораторних досліджень (випробувань) для цілей державного контролю за одним або кількома напрямками лабораторних досліджень (випробувань).

3. Уповноважена лабораторія негайно повідомляє компетентний орган про результати лабораторних досліджень (випробувань) для цілей державного контролю, які свідчать про невідповідність, а також про зміни та доповнення до результатів лабораторних досліджень (випробувань), про які компетентний орган було поінформовано раніше.

4. Посадові особи уповноважених лабораторій здійснюють відбір зразків, якщо це передбачено відповідним рішенням державного інспектора або державного ветеринарного інспектора про відбір зразків.

5. Уповноважена лабораторія несе відповідальність за достовірність результатів проведених нею лабораторних досліджень (випробувань) відповідно до закону.

Стаття 23. Референс-лабораторії

1. Референс-лабораторіями можуть бути акредитовані лабораторії, уповноважені компетентним органом як референс-лабораторії.

2. Референс-лабораторія повинна відповідати таким критеріям:

1) бути акредитованою на проведення лабораторних досліджень (випробувань) з використанням підтверджуючих (референс) методів (методик);

2) мати персонал з досвідом роботи у розробленні методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань) відповідних харчових продуктів та кормів, а також з досвідом навчання персоналу інших лабораторій;

3) мати обладнання, необхідне для проведення відповідних лабораторних досліджень (випробувань).

3. Основними функціями референс-лабораторій є:

1) розроблення та валідація методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань), у тому числі підтверджуючих (референс) методів (методик);

2) управління програмами професійного тестування уповноважених лабораторій;

3) участь у розробленні проектів нормативних документів;

4) координація діяльності уповноважених лабораторій;

5) організація проведення порівняльних випробувань між уповноваженими лабораторіями та забезпечення вжиття за їх результатами відповідних заходів;

6) надання компетентному органу науково-технічної підтримки для виконання ним довгострокового плану державного контролю;

7) проведення арбітражних лабораторних досліджень (випробувань);

8) співробітництво з референс-лабораторіями інших країн.

4. Арбітражні лабораторні дослідження (випробування) можуть проводитися також акредитованою лабораторією, яка розташована в іншій країні та має статус референс-лабораторії згідно із законодавством такої країни.

Розділ V

ПЛАНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ

Стаття 24. Довгостроковий план державного контролю

1. Компетентний орган розробляє та організовує виконання довгострокового плану державного контролю. Виконання довгострокового плану державного контролю забезпечується шляхом складання, затвердження та виконання щорічних планів державного контролю, оцінки їх виконання, а також шляхом планування і здійснення заходів з усунення виявлених недоліків.

2. Довгостроковий план державного контролю має містити загальну інформацію про структуру та організацію системи державного контролю, зокрема:

1) стратегічні цілі такого плану та опис того, яким чином вони враховані під час визначення пріоритетів державного контролю та розподілу ресурсів для його виконання;

2) загальну організацію та управління державним контролем на центральному та інших рівнях, включаючи здійснення державного контролю окремих категорій потужностей;

3) системи контролю, які застосовуються у різних галузях, та координацію діяльності структурних підрозділів компетентного органу, його територіальних органів та підпорядкованих йому державних установ, підприємств та організацій, відповідальних за здійснення державного контролю, а також інших органів виконавчої влади в установлених законом випадках;

4) здійснення заходів державного контролю уповноваженими особами;

5) навчання персоналу, який здійснює державний контроль;

6) методик визначення показників, за якими проводяться лабораторні дослідження (випробування) у разі планового та позапланового відбору зразків, методик визначення кількості планових відборів зразків різних видів харчових продуктів і кормів та їх лабораторних досліджень (випробувань), а також інші процедури, необхідні для здійснення державного контролю;

7) організацію та здійснення заходів у разі виникнення надзвичайних обставин, пов'язаних із хворобами тварин, харчовими отруєннями або забрудненням харчових продуктів та/або кормів, а також інших ризиків для здоров'я людини;

8) організацію взаємодії між компетентним органом, його територіальними органами, уповноваженими особами та іншими особами, яким надано повноваження щодо здійснення заходів державного контролю;

9) способи забезпечення відповідності всім передбаченим статтею 8 цього Закону вимогам.

3. До довгострокового плану державного контролю вносяться зміни у разі:

1) зміни законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин;

2) появи нової хвороби або інших загроз для здоров'я людини та/або тварини;

3) змін у структурі, управлінні або функціях компетентного органу;

4) якщо за результатами виконання щорічного плану державного контролю, перевірки системи державного контролю України представниками інших держав, отримання нових наукових або інших даних, в тому числі рекомендацій міжнародних організацій, виявляється необхідність внесення відповідних змін.

4. Перегляд та внесення змін до довгострокового плану державного контролю здійснюються не пізніше 60 днів з моменту виникнення обставин, зазначених у частині третій цієї статті.

Стаття 25. Щорічний план державного контролю

1. Планові заходи державного контролю здійснюються відповідно до щорічного плану державного контролю.

2. Щорічний план державного контролю на наступний рік розробляється та затверджується компетентним органом до 1 грудня поточного року.

3. Щорічний план державного контролю має відповідати довгостроковому плану державного контролю, ґрунтуватися на ризик-орієнтованому підході та визначати кількість відборів зразків різних видів харчових продуктів і кормів та їх лабораторних досліджень (випробувань) за визначеними показниками.

4. Щорічний план державного контролю може включати щорічний план державного моніторингу.

5. Щорічний план державного контролю переглядається одночасно з довгостроковим планом державного контролю з урахуванням положень статті 24 цього Закону.

Стаття 26. Щорічний звіт про виконання довгострокового та щорічного планів державного контролю

1. Компетентний орган щороку звітує перед Кабінетом Міністрів України про стан виконання довгострокового та щорічного планів державного контролю за попередній рік та оприлюднює звіт на своєму офіційному веб-сайті не пізніше 1 березня наступного за звітним року.

2. Щорічний звіт повинен містити інформацію про:

1) зміни, внесені до довгострокового плану державного контролю протягом звітного року, їх причини та обґрунтування;

2) загальний аналіз результатів державного контролю та внутрішнього аудиту компетентного органу, проведених протягом звітного року;

3) характер та кількість встановлених випадків невідповідності;

4) заходи, у тому числі примусові, вжиті для виконання довгострокового плану державного контролю, та їх результати;

5) заходи, вжиті у разі виявлення невідповідності або появи обґрунтованої підозри щодо невідповідності.

3. Щорічний звіт у частині інформації, що дозволяє однозначно ідентифікувати оператора ринку, притягнутого до відповідальності за порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин, або щодо потужності якого було прийнято рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів, оприлюднюється не раніше закінчення строку оскарження відповідної постанови (рішення), а в разі оскарження - не раніше остаточного вирішення відповідного спору компетентним органом або судом.

Стаття 27. План дій за надзвичайних обставин, пов'язаних із харчовими продуктами та кормами

1. План дій за надзвичайних обставин, пов'язаних із харчовими продуктами та кормами (далі - план дій за надзвичайних обставин), затверджується Кабінетом Міністрів України та містить заходи, що підлягають невідкладному здійсненню у разі, якщо корми або харчові продукти, безпосередньо або через довкілля, становлять загрозу для здоров'я людини та/або тварини і такій загрозі неможливо запобігти або яку не можна усунути або зменшити до прийняттого рівня шляхом здійснення звичайних заходів.

2. У плані дій за надзвичайних обставин визначаються органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які залучаються за таких обставин, їхні завдання та повноваження, пов'язані з ліквідацією відповідних загроз, а також порядок взаємодії та обміну інформацією між відповідними органами.

3. План дій за надзвичайних обставин переглядається за потреби, зокрема у разі внесення змін до структури компетентного органу.

Розділ VI

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ТА ЖИВИХ ТВАРИН

Стаття 28. Загальні принципи здійснення державного контролю свіжого м'яса

1. Державний ветеринарний інспектор здійснює державний контроль свіжого м'яса на бійнях, потужностях з переробки диких тварин та потужностях з розбирання та обвалювання м'яса відповідно до вимог статті 30 цього Закону.

2. Якщо за результатами державного контролю не виявлено причин, через які свіже м'ясо визнається не придатним для споживання людиною, державний ветеринарний інспектор або під його відповідальність інша особа, визначена цим Законом, наносить позначку придатності у порядку, встановленому цим Законом.

3. За результатами державного контролю свіжого м'яса державний ветеринарний інспектор:

1) здійснює обмін інформацією щодо результатів державного контролю в порядку, встановленому статтею 33 цього Закону;

2) приймає рішення згідно з вимогами статей 34-37 цього Закону.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, затверджує вимоги до передзабійного та післязабійного огляду тварин, у тому числі забитих за межами бійні.

Стаття 29. Особливості здійснення державного контролю на бійнях та потужностях з розбирання та обвалювання м'яса

1. Компетентний орган забезпечує присутність державного ветеринарного інспектора:

1) на бійні під час передзабійного та післязабійного огляду;

2) на потужностях з переробки диких тварин під час післязабійного огляду.

2. Компетентний орган визначає бійні та потужності з переробки диких тварин, на яких присутність державного ветеринарного інспектора не вимагається, якщо за результатами проведеного компетентним органом аналізу ризиків підтверджено здатність відповідної бійні та

потужності забезпечити безпечність м'яса за умови, що:

1) під час передзайнийного огляду на бійні:

а) державний ветеринарний інспектор або уповноважений ветеринар здійснив передзайнийний огляд у господарстві походження, перевірів інформацію про харчовий ланцюг та повідомив результати перевірки помічнику державного ветеринарного інспектора, який присутній на бійні;

б) помічник державного ветеринарного інспектора, присутній на бійні, пересвідчився в тому, що інформація про харчовий ланцюг не вказує на порушення вимог до безпечності харчових продуктів і що загальний стан тварин відповідає законодавству про здоров'я та благополуччя тварин;

в) державний ветеринарний інспектор регулярно пересвідчується в належному виконанні помічником державного ветеринарного інспектора своїх обов'язків;

2) під час післязайнийного огляду:

а) помічник державного ветеринарного інспектора оглядає та відокремлює м'ясо, щодо якого встановлено наявність патологічних змін, від усього іншого м'яса оглянутої тварини. Зазначене м'ясо зберігається окремо від м'яса, одержаного з інших тварин;

б) державний ветеринарний інспектор оглядає відокремлене м'ясо, щодо якого встановлено наявність патологічних змін, та все інше м'ясо, отримане з такої тварини, протягом 12 годин після забою. Відокремлене помічником державного ветеринарного інспектора м'ясо птиці та зайцеподібних, щодо якого встановлено наявність патологічних змін, підлягає вибіркового огляду державним ветеринарним інспектором;

в) помічник державного ветеринарного інспектора документує всі виконані процедури та отримані результати у спосіб, що дозволяє державному ветеринарному інспектору упевнитися в дотриманні встановлених законодавством вимог.

3. Вимоги частини другої цієї статті не застосовуються:

1) до тварин, вимушено забитих за межами бійні;

2) до тварин, стосовно яких існує підозра щодо наявності будь-якого захворювання чи патологічного стану, що становить загрозу для здоров'я людини;

3) до великої рогатої худоби, яка походить зі стад, неблагополучних щодо туберкульозу;

4) до великої рогатої худоби, овець та кіз, які походять зі стад, неблагополучних щодо бруцельозу;

5) у разі спалаху захворювань, внесених до списку хвороб, затвердженого МЕБ.

4. На потужностях з розбирання та обвалювання м'яса компетентний орган забезпечує присутність державного ветеринарного інспектора або помічника державного ветеринарного інспектора під час розбирання та обвалювання м'яса з періодичністю, що гарантує безпечність м'яса.

5. Порядок визначення боєнь та потужностей з переробки диких тварин, на яких присутність державного ветеринарного інспектора не вимагається, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

Стаття 30. Завдання державного ветеринарного інспектора під час здійснення державного контролю свіжого м'яса

1. Під час здійснення державного контролю свіжого м'яса державний ветеринарний інспектор у межах аудиту постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР, перевіряє також ефективність процедур, розроблених оператором ринку для дотримання вимог щодо:

- 1) забезпечення відсутності у свіжому м'ясі будь-якого забруднення та ознак патологічних аномалій або змін;
- 2) забезпечення відсутності у свіжому м'ясі ризикового матеріалу, крім випадків, передбачених законодавством;
- 3) виробництва свіжого м'яса з дотриманням законодавства щодо трансмісивної губкоподібної енцефалопатії.

Під час здійснення державного контролю свіжого м'яса державний ветеринарний інспектор у межах аудиту постійно діючих процедур, розроблених оператором ринку з метою дотримання гігієнічних вимог, перевіряє також безперервність дотримання оператором ринку його власних процедур у частині практики збирання, транспортування, зберігання, поводження, переробки, використання та знищення побічних продуктів тваринного походження, у тому числі ризикового матеріалу.

2. Державний контроль на бійнях, потужностях з переробки диких тварин та потужностях з розбирання та обвалювання м'яса може включати:

- 1) перевірку інформації про харчовий ланцюг щодо тварин, призначених для забою;
- 2) передзабійний огляд;
- 3) перевірку дотримання законодавства про благополуччя тварин під час їх транспортування та забою;
- 4) післязабійний огляд;
- 5) перевірку процедур, що запобігають забрудненню м'яса ризиковим матеріалом;
- 6) відбір зразків для лабораторних досліджень (випробувань).

3. Перевірка державним ветеринарним інспектором інформації про харчовий ланцюг включає аналіз:

- 1) інформації, отриманої з господарства походження, про тварину, призначену для забою, у тому числі про стан її здоров'я, лікування та застосування ветеринарних препаратів;
- 2) інформації, що міститься у ветеринарних та інших документах, які супроводжують тварину.

4. Державний ветеринарний інспектор здійснює передзабійний огляд птиці протягом 12 годин, а інших тварин - протягом 24 годин після їх прибуття на бійню (крім визначених у встановленому законодавством порядку боєнь, на яких не вимагається присутність державного ветеринарного інспектора). Державний ветеринарний інспектор має право у будь-який час провести повторний передзабійний огляд тварини.

Забій тварини повинен бути здійснений протягом 24 годин після її передзабійного огляду на бійні або протягом 72 годин після її передзабійного огляду в господарстві походження. Якщо тварина, яка пройшла передзабійний огляд в господарстві походження, не була забита протягом 72 годин, вона підлягає повторному передзабійному огляду.

5. Безпосередньо після забою державний ветеринарний інспектор здійснює післязабійний огляд усіх зовнішніх поверхонь туші та нутрощів з цієї туші, звертаючи особливу увагу на виявлення ознак інфекційних захворювань. У разі виявлення невідповідності або появи обґрунтованої підозри щодо невідповідності державний ветеринарний інспектор здійснює заходи з метою встановлення (перевірки):

- 1) остаточного діагнозу;
- 2) наявності інфекційних захворювань;
- 3) перевищення встановлених законодавством максимальних меж залишків (рівнів) забруднюючих та інших речовин;
- 4) відповідності мікробіологічним критеріям;

5) наявності інших факторів, через які м'ясо визнається не придатним для споживання людиною або підлягає використанню з відповідними обмеженнями.

6. Державний ветеринарний інспектор під час здійснення державного контролю свіжого м'яса зобов'язаний перевірити наявність та ефективність виконання процедур, що запобігають забрудненню м'яса ризиковим матеріалом, чи видалено такий матеріал та побічні продукти тваринного походження, а також за потреби перевірити їх маркування.

7. Державний ветеринарний інспектор з урахуванням передбачених цим Законом загальних принципів здійснення державного контролю та вимог до лабораторних досліджень (випробувань) повинен забезпечити відбір зразків, їх маркування та відправлення до уповноваженої лабораторії з метою:

1) виконання щорічного плану державного моніторингу та/або щорічного плану державного контролю;

2) виявлення трансмісивної губкоподібної енцефалопатії;

3) виявлення заборонених законодавством речовин та/або контролю за речовинами в рамках виконання щорічного плану державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у живих тваринах, кормах та харчових продуктах;

4) виявлення інфекційних захворювань, контролю зоонозів та їх збудників.

Стаття 31. Особливості залучення помічника державного ветеринарного інспектора та працівників боєнь до здійснення державного контролю свіжого м'яса

1. Помічник державного ветеринарного інспектора під час здійснення державного контролю свіжого м'яса допомагає державному ветеринарному інспектору у виконанні всіх його завдань з урахуванням таких обмежень (умов):

1) під час проведення аудиту помічник державного ветеринарного інспектора здійснює лише збір інформації щодо дотримання гігієнічних вимог, а також постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР;

2) під час здійснення передзабійного огляду та перевірки дотримання законодавства про благополуччя тварин помічник державного ветеринарного інспектора надає виключно технічну допомогу, необхідну для виконання завдань державного ветеринарного інспектора;

3) державний ветеринарний інспектор регулярно перевіряє роботу свого помічника.

2. Компетентний орган на основі проведеного ним аналізу ризиків, що враховує, зокрема, результати попередніх заходів державного контролю та інформацію щодо виконання персоналом бійні своїх професійних обов'язків, має право у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, уповноважити працівників бійні на виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора у межах державного контролю свіжого м'яса птиці та зайцеподібних, за таких умов:

1) на потужності протягом щонайменше 12 останніх місяців дотримуються гігієнічні вимоги та ефективно застосовуються постійно діючі процедури, засновані на принципах НАССР;

2) працівники бійні пройшли підготовку та склали кваліфікаційні іспити, що є обов'язковими для помічника державного ветеринарного інспектора в частині функцій, які виконуватимуть такі працівники;

3) під час здійснення функцій помічника державного ветеринарного інспектора працівники бійні перебувають під наглядом, керівництвом та відповідальністю державного ветеринарного інспектора, який періодично проводить перевірку дотримання законодавства такими працівниками, зокрема під час передзабійних та післязабійних оглядів, та документує результати відповідних перевірок;

4) працівники бійні, що виконують функції помічника державного ветеринарного інспектора, є незалежними від працівників, відповідальних за процес виробництва на відповідній потужності, для уникнення конфлікту інтересів;

5) відбір зразків для лабораторних досліджень (випробувань) здійснюється лише працівниками бійні, які пройшли спеціальну практичну підготовку під наглядом державного ветеринарного інспектора.

3. У разі невиконання уповноваженими працівниками бійні функцій помічника державного ветеринарного інспектора компетентний орган позбавляє уповноваження таких працівників у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

Стаття 32. Позначка придатності та ідентифікаційна позначка

1. Позначка придатності наноситься лише на туші свійських копитних тварин, диких ссавців, вирощених на фермі, відмінних від зайцеподібних, та великих диких тварин, а також на напівтуші, четвертини та шматки, що отримані шляхом розроблення напівтуш на три шматки, та лише якщо в результаті передзабійного та післязабійного огляду встановлено відсутність причин, через які це м'ясо визнається не придатним для споживання людиною. Нанесення позначки придатності здійснюється на бійні або на потужності з переробки диких тварин, якщо інше не передбачено законом. Обіг зазначених туш тварин та їх частин без нанесеної на них позначки придатності забороняється, якщо інше не передбачено законодавством.

Забороняється видалення позначки придатності, якщо цього не вимагає поводження з харчовим продуктом на наступних стадіях виробництва.

2. Ідентифікаційна позначка, яка містить реєстраційний номер потужності, наноситься з метою забезпечення простежуваності на харчові продукти тваринного походження, щодо яких цим Законом не передбачене нанесення позначки придатності та які вироблені на потужностях, на які видано експлуатаційний дозвіл. Ідентифікаційна позначка наноситься операторами ринку, які здійснюють виробництво чи первинне пакування та/або пакування відповідних продуктів, до моменту їх вивезення з потужності. У разі подальшої переробки або повторного пакування на іншій потужності наноситься нова ідентифікаційна позначка. Обіг зазначених харчових продуктів тваринного походження без ідентифікаційної позначки забороняється.

3. Вимоги до позначки придатності, ідентифікаційної позначки та порядок їх нанесення встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

Стаття 33. Порядок обміну інформацією про результати державного контролю свіжого м'яса

1. Результати державного контролю свіжого м'яса вносяться державним ветеринарним інспектором до журналів обліку та/або інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

2. Якщо за результатами державного контролю свіжого м'яса встановлено наявність ознак будь-якого захворювання або патологічного стану, що становить загрозу для життя та/або здоров'я людини та/або тварини або загрозу для благополуччя тварин (небезпечний фактор), державний ветеринарний інспектор повідомляє про це оператора ринку.

Якщо виявлений небезпечний фактор виник під час первинного виробництва, державний ветеринарний інспектор повідомляє про це ветеринара, який надає послуги господарству походження тварини, та відповідного оператора ринку.

Якщо тварини були вирощені на території іншої країни, компетентний орган зобов'язаний повідомити про виявлення небезпечного фактора компетентний орган країни походження цих тварин.

3. Якщо в результаті державного контролю свіжого м'яса з'являється обґрунтована підозра щодо наявності збудників інфекційних захворювань, державний ветеринарний інспектор зобов'язаний негайно повідомити про це компетентний орган. У такому разі державний ветеринарний інспектор та компетентний орган зобов'язані вжити усіх передбачених законодавством заходів, що запобігають поширенню збудників відповідних інфекційних захворювань.

Стаття 34. Рішення державного ветеринарного інспектора, що приймаються на підставі інформації про харчовий ланцюг

1. Якщо інше не передбачено цим Законом, оператор ринку, відповідальний за господарство походження тварини, за 24 години до відправлення тварини на бійню надає інформацію про харчовий ланцюг оператору, відповідальному за бійню, який повинен її перевірити. Вимоги до змісту, форми та порядку надання інформації про харчовий ланцюг затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

2. Якщо інше не передбачено цим Законом, оператор ринку, відповідальний за бійню, зобов'язаний надати державному ветеринарному інспектору інформацію про харчовий ланцюг невідкладно після її отримання від господарства походження тварини, але у будь-якому разі не пізніше ніж за 24 години до прибуття тварини на бійню. Державний ветеринарний інспектор не має права дозволяти забій тварини без перевірки ним інформації про харчовий ланцюг, крім випадків, передбачених цим Законом.

3. Якщо інформація про харчовий ланцюг не надана вчасно з технічних або інших поважних причин, державний ветеринарний інспектор має право дозволити забій тварини за відсутності такої інформації. У такому разі відповідна туша зберігається окремо від іншого м'яса та може бути визнана придатною для споживання людиною не раніше отримання і перевірки державним ветеринарним інспектором інформації про харчовий ланцюг тварини. Запис про надання дозволу на забій тварини за відсутності інформації про харчовий ланцюг вноситься державним ветеринарним інспектором до відповідного журналу обліку та/або інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

4. У разі ненадання інформації про харчовий ланцюг протягом 24 годин з моменту прибуття тварини на бійню все м'ясо, отримане з цієї тварини, відповідно до частини третьої цієї статті визнається не придатним для споживання людиною. Якщо тварина протягом зазначеного періоду не була забита, її забивають окремо від інших тварин, а отримане м'ясо визнається не придатним для споживання людиною.

5. Правила забою тварин, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, повинні передбачати окремий порядок прийняття на бійню та забою тварин, щодо яких є інформація про:

1) їх походження з господарства або території, де заборонено переміщення тварин або діють інші обмеження, пов'язані із захистом здоров'я людини та/або тварини;

2) порушення законодавства щодо застосування ветеринарних препаратів;

3) наявність загрози для життя та/або здоров'я людини та/або тварини.

6. Компетентний орган здійснює позапланові заходи державного контролю щодо оператора ринку, відповідального за господарство походження, якщо встановлено недостовірність інформації про тварину, яка походить з такого господарства. Компетентний орган у межах своїх повноважень вживає також інших заходів, передбачених законом, стосовно будь-якої особи, відповідальної за надання зазначеної недостовірної інформації.

Стаття 35. Рішення державного ветеринарного інспектора щодо живих тварин під час здійснення державного контролю

1. Державний ветеринарний інспектор перевіряє дотримання оператором ринку таких вимог:

1) тварини, що підлягають забою для споживання людиною, повинні бути ідентифіковані відповідно до законодавства про ідентифікацію та реєстрацію тварин;

2) забій тварин, що не ідентифіковані відповідно до законодавства про ідентифікацію та реєстрацію тварин, а також зберігання відповідного м'яса здійснюються окремо від інших тварин;

3) тварини, стан шкіри або шерсті яких загрожує забрудненням м'яса під час забою, забиваються лише після очищення їх шкіри та шерсті, крім випадків, коли відповідне м'ясо не призначається для споживання людиною.

2. Державний ветеринарний інспектор має право прийняти рішення про забій коней на бійні за відсутності інформації щодо їх ідентифікації, яка вимагається законодавством, якщо цього вимагає гуманне поводження з тваринами. У такому разі туші коней зберігаються окремо від іншого м'яса та можуть бути визнані придатними для споживання людиною не раніше отримання і перевірки державним ветеринарним інспектором інформації щодо ідентифікації тварин.

3. Забій тварин із ознаками виснаження, захворювань або перебування у стані, що становить загрозу для здоров'я людини та/або тварини, а також зберігання відповідного м'яса повинні здійснюватися окремо від інших тварин та/або м'яса та з дотриманням умов, що унеможливають їх зараження.

4. Державний ветеринарний інспектор здійснює безпосередній нагляд за поводженням із тваринами в рамках заходів з ліквідації та контролю туберкульозу, бруцельозу, сальмонельозу та інших зоонозів.

5. Тварини, доставлені на бійню для забою, мають бути забиті на цій бійні. Якщо з технічних або інших поважних причин забій на такій бійні неможливий, державний ветеринарний інспектор має право дозволити пряме перевезення відповідних тварин для забою на іншу бійню.

Стаття 36. Рішення державного ветеринарного інспектора щодо благополуччя тварин під час здійснення державного контролю свіжого м'яса

1. Державний ветеринарний інспектор, який виявив ознаки порушення оператором ринку законодавства про здоров'я та благополуччя тварин під час забою, перевіряє застосування таким оператором ринку коригувальних дій та запобіжних заходів.

2. Державний ветеринарний інспектор, який виявив порушення законодавства про здоров'я та благополуччя тварин під час транспортування, зобов'язаний вжити необхідних заходів, встановлених законом.

3. Помічник державного ветеринарного інспектора, який виявив ознаки порушення оператором ринку законодавства про здоров'я та благополуччя тварин, зобов'язаний негайно повідомити про це державного ветеринарного інспектора та в разі необхідності до його прибуття вжити відповідних заходів, визначених частинами першою і другою цієї статті.

Стаття 37. Рішення державного ветеринарного інспектора щодо свіжого м'яса під час здійснення державного контролю

1. Державний ветеринарний інспектор визнає м'ясо не придатним для споживання людиною, якщо воно:

1) отримане із тварин, що не були піддані передзабійному огляду, крім диких тварин, які були забиті на полюванні;

2) отримане із тварин, нутрощі яких не були піддані післязабійному огляду, якщо інше прямо не передбачено цим Законом або законодавством про харчові продукти;

3) отримане із тварин, які померли до забою або в утробі, були народжені мертвими або забиті у віці до семи днів;

4) отримане внаслідок вирізання з туші точок забою;

- 5) отримане із тварин, заражених хворобою, що підлягає повідомленню згідно із законодавством;
- 6) отримане із тварин, заражених генералізованою хворобою, такою як генералізований сепсис, піемія, токсемія або віремія;
- 7) не відповідає мікробіологічним критеріям, встановленим законодавством;
- 8) має ознаки паразитичної інвазії, якщо інше не встановлено законодавством;
- 9) містить залишки та/або забруднюючі речовини у кількостях, що перевищують встановлені законодавством допустимі рівні;
- 10) отримане із тварин або туш, що містять залишки речовин, використання яких у годуванні та/або лікуванні тварин забороняється законодавством;
- 11) піддане знезараженню методами, забороненими законодавством;
- 12) оброблене іонізуючим та/або ультрафіолетовим випромінюванням, якщо така обробка заборонена законодавством;
- 13) містить сторонні предмети (крім матеріалу в диких тваринах, що використовується для полювання на них);
- 14) перевищує встановлений законодавством максимально допустимий рівень радіоактивності;
- 15) свідчить про патолофізіологічні зміни, аномалії у консистенції, недостатній крововилив (крім диких тварин) або органолептичні патологічні зміни, зокрема чіткий статевий запах;
- 16) отримане із тварин, що мали ознаки виснаження;
- 17) містить ризиковий матеріал, якщо інше не передбачено законодавством;
- 18) має ознаки забруднення землею або іншого забруднення;
- 19) містить кров, що становить загрозу для здоров'я людини та/або тварини внаслідок стану тварини, з якої отримано це м'ясо, та/або забруднюючі речовини, що потрапили в це м'ясо під час забою;
- 20) отримане із тварини, що не ідентифікована відповідно до законодавства про ідентифікацію та реєстрацію тварин;
- 21) з будь-яких інших причин становить загрозу для здоров'я людини та/або тварини.

Стаття 38. Державний контроль живих двостулкових молюсків, живих голкошкірих, живих кишковопорожнинних та живих морських черевоногих

1. Компетентний орган встановлює місцезнаходження та кордони територій виробництва і територій повторного заселення живих двостулкових молюсків.

2. Вимоги до виробництва та обігу живих двостулкових молюсків, живих голкошкірих, живих кишковопорожнинних та живих морських черевоногих затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

Стаття 39. Державний контроль рибних продуктів

1. Державний контроль за виробництвом та обігом рибних продуктів включає планові та позапланові інспектування суден та інших потужностей щодо дотримання оператором ринку гігієнічних та інших встановлених законодавством вимог до виробництва та обігу рибних продуктів, у тому числі до їх розвантаження, зберігання, транспортування та реалізації.

2. Державний контроль судна під прапором України, на якому здійснюється виробництво та/або обіг рибних продуктів, може здійснюватися у будь-якому місці його знаходження. Державний контроль судна, з якого розвантажуються рибні продукти та яке перебуває в порту

України, може здійснюватися незалежно від прапора, під яким воно плаває.

3. Система заходів державного контролю виробництва та обігу рибних продуктів має забезпечувати:

1) інспектування на предмет відповідності рибних продуктів показникам свіжості, встановленим законодавством. У разі появи за результатами органолептичного дослідження обґрунтованої підозри щодо невідповідності рибних продуктів показникам свіжості здійснюється відбір зразків та проводяться лабораторні дослідження (випробування) для визначення рівня вмісту загальних азотлетких основ та триметиламіназоту. У разі появи за результатами органолептичного дослідження обґрунтованої підозри щодо наявності в рибних продуктах інших небезпечних факторів здійснюється відбір зразків та проводяться лабораторні дослідження (випробування) на предмет наявності таких факторів;

2) моніторинг рибних продуктів для визначення рівня вмісту гістаміну, залишків та забруднюючих речовин, а також наявності паразитів;

3) інспектування та інші заходи державного контролю з метою недопущення обігу рибних продуктів, отриманих із отруйних риб родин Tetraodontidae, Molidae, Diodontidae та Canthigasteridae. Свіжі, приготовані, заморожені чи перероблені рибні продукти, отримані із водних тварин, що належать до родини Gempylidae, зокрема *Ruvettus pretiosus* та *Lepidocybium flavobrunneum*, можуть реалізовуватися та перебувати в обігу лише запакованими та за наявності маркування, яке містить інформацію для споживача про способи приготування таких рибних продуктів та про ризик, пов'язаний із вмістом речовин, що мають потенційно шкідливі гастроентерологічні наслідки. Звичайна назва рибних продуктів на етикетці повинна супроводжуватися їх науковою назвою. Забороняється обіг рибних продуктів, що містять біотоксини, такі як *Ciguatera*, або інші види токсинів, які становлять загрозу для здоров'я людини, крім рибних продуктів, отриманих із живих двостулкових моллюсків, живих голкошкірих, живих кишковопорожнинних та живих морських черевоногих, якщо такі продукти вироблені з дотриманням гігієнічних вимог, встановлених законодавством для цих видів продуктів.

4. Рибні продукти визнаються не придатними для споживання людиною, якщо:

1) за результатами органолептичних досліджень, лабораторних досліджень (випробувань) на наявність паразитів встановлено невідповідність рибних продуктів законодавству;

2) у їстівних частинах рибних продуктів містяться забруднюючі речовини або залишки у кількості, що перевищує рівень, встановлений законодавством або розрахований на підставі обсягу очікуваного (допустимого) щоденного (щотижневого) споживання людиною таких продуктів;

3) рибні продукти не відповідають вимогам пункту 3 частини третьої цієї статті;

4) рибні продукти отримані із живих двостулкових моллюсків, живих голкошкірих, живих кишковопорожнинних та живих морських черевоногих, вміст біотоксинів у яких перевищує рівень, встановлений законодавством;

5) державний ветеринарний інспектор має достатні підстави вважати, що з будь-яких інших причин рибні продукти становлять загрозу для здоров'я людини та/або тварини.

Стаття 40. Державний контроль сирого молока та молозива

1. Тварини, що використовуються для виробництва сирого молока та/або молозива, підлягають державному контролю, що здійснюється державним ветеринарним інспектором або уповноваженим ветеринаром з метою перевірки дотримання законодавства щодо виробництва сирого молока та/або молозива, стану здоров'я тварин та використання ветеринарних препаратів.

2. Господарства, де утримуються тварини, що використовуються для виробництва сирого молока та/або молозива, підлягають державному контролю з метою перевірки дотримання операторами ринку гігієнічних вимог, встановлених законодавством про харчові продукти. У

разі виявлення порушення гігієнічних вимог державний ветеринарний інспектор вживає заходів, спрямованих на впровадження оператором ринку коригувальних дій.

3. Під час державного контролю беруться до уваги результати лабораторних досліджень (випробувань) показників безпечності сирого молока та/або молозива, проведених оператором ринку або на його замовлення.

4. Оператор ринку зобов'язаний розробити та впровадити процедури періодичної перевірки сирого молока для визначення рівня загального бактеріологічного забруднення та/або кількості соматичних клітин. Якщо за результатами такої перевірки виявляється невідповідність, оператор ринку має негайно повідомити про це компетентний орган. Якщо протягом трьох місяців з дати такого повідомлення зазначена невідповідність не усунуто, відправлення сирого молока з відповідного господарства забороняється. Така заборона застосовується до моменту надання оператором ринку компетентному органу підтвердження усунення невідповідності.

Розділ VII

ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ НА КОРДОНІ ТА В КРАЇНАХ-ЕКСПОРТЕРАХ

Стаття 41. Вимоги щодо ввезення (пересилання) вантажів із продуктами на митну територію України

1. Здійснення державного контролю продуктів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України, забезпечується компетентним органом відповідно до законодавства.

2. Якщо інше не передбачено законодавством, вантажі із продуктами, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України, підлягають заходам державного контролю, що здійснюються державним ветеринарним інспектором у формі перевірок на призначеному прикордонному інспекційному посту.

3. Заходи державного контролю харчових продуктів тваринного походження та кормів тваринного походження, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України, повинні охоплювати всі вимоги законодавства про харчові продукти та корми (вимоги до безпечності та гігієни, маркування, простежуваності, вимоги до харчових та кормових добавок, вимоги до предметів та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами тощо) та здійснюватися з урахуванням вимог статей 59-62 цього Закону.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, затверджує перелік продуктів (із зазначенням їх коду згідно з УКТ ЗЕД, назви та, за необхідності, інших характеристик), які підлягають державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах.

5. Ввезення (пересилання) на митну територію України вантажів із продуктами, включеними до затвердженого відповідно до частини четвертої цієї статті переліку, дозволяється тільки через призначені прикордонні інспекційні пости.

6. Вантаж із продуктами приймається до перевірки державним ветеринарним інспектором, якщо оператор ринку або особа, відповідальна за вантаж, надіслала щонайменше за один робочий день на відповідний призначений прикордонний інспекційний пост повідомлення в електронному або письмовому вигляді про його надходження, що містить усю необхідну інформацію (опис продуктів у вантажі, копії міжнародного сертифіката та інших документів, які вимагаються згідно із законом, орієнтовний час прибуття вантажу на призначений прикордонний інспекційний пост), або відповідну заповнену частину загального ветеринарного документа на ввезення.

7. Вантаж із продуктами, який ввозиться (пересилається) на митну територію України через призначений прикордонний інспекційний пост, повинен супроводжуватися оригіналами міжнародного сертифіката та інших документів, які вимагаються згідно із законом, а також оригіналом загального ветеринарного документа на ввезення, форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України. Загальний ветеринарний документ на ввезення заповнюється англійською та українською мовами, крім найменування відправника (експортера) та

отримувача (імпортера) вантажу, їхніх адрес, торговельної марки та назви (опису) продукту, зазначення яких українською мовою не є обов'язковим. Оригінали міжнародного сертифіката та інших документів (крім загального ветеринарного документа на ввезення), які вимагаються згідно із законом, залишаються на призначеному прикордонному інспекційному посту.

8. Вимоги частин першої - сьомої цієї статті не поширюються на продукти, які:

1) складають частину особистого багажу пасажирів та призначені для особистого споживання ними, походять з країни, ввезення з якої не заборонено, і загальна маса/кількість яких у розрахунку на одну особу не перевищує граничних норм, затверджених Кабінетом Міністрів України;

2) походять з країни, ввезення з якої не заборонено, та пересилаються фізичним особам, за умови, що відповідні продукти не призначені для подальшого використання у підприємницькій діяльності, а їх загальна маса/кількість у розрахунку на одну особу не перевищує граничних норм, затверджених Кабінетом Міністрів України;

3) знаходяться на борту транспортних засобів, що використовуються для міжнародних перевезень, та призначені для споживання персоналом і пасажирами, за умови, що вони не ввозяться на митну територію України. Такі продукти або отримані з них у процесі приготування харчових продуктів відходи повинні бути знищені при розвантаженні, крім випадків їх перевантаження безпосередньо з транспортного засобу, що використовується для міжнародних перевезень, на інший у тому самому порту та під тим самим митним наглядом;

4) пройшли термічну обробку у герметично закритому контейнері до значення F0 не нижче 3,00, загальна маса/кількість яких у розрахунку на одну особу не перевищує граничних норм, затверджених Кабінетом Міністрів України, та які:

а) становлять частину особистого багажу пасажирів та призначені для особистого споживання ними;

б) пересилаються малими партіями фізичним особам за умови, що такі продукти не призначені для подальшого використання у підприємницькій діяльності;

5) ввозяться (пересилаються) як торговельні (виставкові) зразки або об'єкти наукових досліджень за умови попереднього надання компетентному органу інформації про такі продукти та отримання дозволу компетентного органу на відповідне ввезення (пересилання) у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

9. Продукти, ввезені (переслані) на митну територію України згідно з пунктом 5 частини восьмої цієї статті, після їх використання за призначенням повинні бути знищені або вивезені (переслані) за межі України у спосіб, що унеможливило б заподіяння шкоди здоров'ю людини та/або тварини. Правила поводження з продуктами, ввезеними (пересланими) на митну територію України як торговельні (виставкові) зразки або об'єкти наукових досліджень, затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

10. Композитні продукти, не включені до затвердженого відповідно до частини четвертої цієї статті переліку продуктів, що підлягають державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах, контролюються у порядку, визначеному статтею 56 цього Закону.

11. Не підлягають включенню до переліку продуктів, що підлягають державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах, композитні продукти, які відповідають одночасно таким умовам:

1) не містять у своєму складі м'ясних продуктів;

2) складаються менше ніж наполовину з переробленого молочного продукту та є придатними для тривалого зберігання при температурі навколишнього середовища або під час виробництва були піддані кулінарній чи термічній обробці всього продукту у спосіб, за якого відбувається повна денатурація сировини, або з переробленого рибного чи яєчного продукту;

3) запаковані або герметично закриті в чистих контейнерах;

4) містять маркування українською мовою та супроводжуються документом, що в сукупності забезпечує надання інформації про категорію/вид композитного харчового продукту, країну походження, виробника, інгредієнти, обсяг і кількість упаковок композитного харчового продукту.

Стаття 42. Перевірка вантажів із продуктами на призначеному прикордонному інспекційному посту

1. Державний ветеринарний інспектор, який перебуває на призначеному прикордонному інспекційному посту, здійснює такі перевірки вантажів з продуктами, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України:

1) документальну перевірку кожного вантажу;

2) перевірку відповідності кожного вантажу, яка включає:

а) у разі ввезення продуктів у контейнерах: перевірку неушкодженості опломбування, здійсненого представником компетентного органу країни-експортера, якщо це вимагається законодавством, та відповідності нанесеної на контейнерах інформації тій, що вказана у міжнародному сертифікаті та інших документах, які вимагаються згідно із законом;

б) в усіх інших випадках - перевірку наявності печаток, офіційних позначок та позначки придатності, які вказують країну та потужність походження цих продуктів, а також їх відповідності печаткам та позначкам, що містяться на міжнародному сертифікаті та на інших документах, які вимагаються згідно із законом. Щодо первинно запакованих або запакованих продуктів здійснюється перевірка спеціального маркування, передбаченого законодавством;

3) фізичну перевірку кожного вантажу, крім випадків застосування зменшеної періодичності фізичних перевірок, затвердженої відповідно до цього Закону. Незалежно від затвердженої періодичності фізична перевірка вантажу обов'язково проводиться у разі появи за результатами його документальної перевірки та перевірки відповідності обґрунтованої підозри щодо невідповідності.

2. Документальні перевірки вантажів з продуктами проводяться відповідно до таких правил:

1) для кожного вантажу державний ветеринарний інспектор встановлює режим поводження, відповідно до якого відбуватиметься відповідний контроль;

2) кожен міжнародний сертифікат та інший документ, що вимагається згідно із законом, перевіряється з метою підтвердження, що такий сертифікат та інший документ:

а) є оригіналом відповідно міжнародного сертифіката та іншого документа, що вимагається згідно із законом;

б) виданий компетентним органом країни, яка внесена до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України (для міжнародного сертифіката);

в) має зовнішній вигляд та зміст, що відповідають формі, яка затверджена (узгоджена) для відповідного виду продукту;

г) правильно заповнений;

г) виданий на продукт, що походить з потужності, яка внесена до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України;

д) підписаний представником компетентного органу країни походження або країни-експортера (для міжнародного сертифіката);

3) перевіряється, чи правильно заповнена відповідна частина загального ветеринарного документа на ввезення і чи зазначена у ній інформація відповідає інформації, зазначеній в інших документах, що супроводжують вантаж.

3. Після завершення необхідних перевірок вантажу з продуктами державний ветеринарний інспектор:

1) заповнює відповідну частину загального ветеринарного документа на ввезення, підписує його та засвідчує печаткою;

2) підписує та засвідчує печаткою копію цього документа та повертає його оригінал оператору ринку;

3) надає митному органу інформацію, необхідну для митного оформлення та митного контролю вантажу, або вносить її до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

4. Митне оформлення вантажів із продуктами завершується лише після пред'явлення митному органу оригіналу загального ветеринарного документа на ввезення або внесення державним ветеринарним інспектором інформації, необхідної для митного оформлення та митного контролю вантажу, до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу, крім випадків, передбачених частиною третьою статті 43 цього Закону.

5. Якщо інше не передбачено цим Законом, продукти, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України через призначені прикордонні інспекційні пости, можуть бути випущені в обіг, лише якщо результати документальної перевірки, перевірки відповідності, а також фізичної перевірки (якщо така є необхідною) підтверджують їх відповідність законодавству.

6. Компетентний орган забезпечує зберігання на призначеному прикордонному інспекційному посту оригіналів міжнародного сертифіката та інших документів, що вимагаються згідно із законом, а також копії загального ветеринарного документа на ввезення протягом щонайменше трьох років.

7. Вантаж з продуктами повинен супроводжуватися оригіналом загального ветеринарного документа на ввезення протягом усього періоду, коли він перебуває під митним контролем та/або прямує до зазначеного в такому документі місця призначення на митній території України.

8. У разі поділу вантажу з продуктами на частини до кожної з них застосовуються положення частин третьої - сьомої цієї статті.

Стаття 43. Фізична перевірка вантажів із продуктами

1. Фізична перевірка вантажів із продуктами здійснюється з метою з'ясування відповідності стану продуктів їх характеристикам, зазначеним у міжнародному сертифікаті та інших документах, що вимагаються згідно із законом, а також визначення відповідності таких продуктів іншим вимогам законодавства.

Фізична перевірка може включати такі види досліджень (випробувань):

- 1) прості дослідження (випробування);
- 2) та/або лабораторні дослідження (випробування).

2. Незалежно від виду продукту його фізична перевірка має включати такі дії:

1) перевірка умов перевезення та транспортних засобів для визначення, зокрема, переривання ланцюга холодного зберігання або будь-якої іншої невідповідності;

2) зважування вантажу і порівняння фактичної ваги вантажу та ваги, зазначеної у міжнародному сертифікаті та в іншому документі, що супроводжує продукт (за необхідності);

3) перевірка пакувальних матеріалів та маркування на упаковці на їх відповідність законодавству;

4) перевірка температури, що вимагається законодавством, на предмет її дотримання під час перевезення продуктів;

5) перед проведенням органолептичних досліджень, простих фізичних і хімічних досліджень та лабораторних досліджень (випробувань) огляд 1 відсотка предметів/упаковок у вантажі, але не менше двох та не більше десяти предметів/упаковок, а у разі насипних продуктів - щонайменше п'яти зразків, відібраних з різних частин вантажу. Вантаж може бути частково розвантажений для забезпечення доступу до всіх його частин, якщо це необхідно для доступу до відповідних предметів/упаковок або відбору зразків.

3. Якщо результати лабораторних досліджень (випробувань), які здійснюються в межах фізичної перевірки вантажу з продуктами, не можуть бути отримані негайно, але в результаті документальної перевірки і перевірки відповідності не виявлено загрози для життя та/або здоров'я людини та/або тварини, державний ветеринарний інспектор призначеного прикордонного інспекційного посту дозволяє випуск вантажу у вільний обіг. Державний ветеринарний інспектор призначеного прикордонного інспекційного посту повідомляє про відправлення такого вантажу державного інспектора, відповідального за потужність призначення вантажу, із внесенням відповідної інформації до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

У разі отримання результатів лабораторних досліджень (випробувань), які свідчать про небезпечність вантажу, відповідні продукти відкликаються з обігу оператором ринку за його рахунок.

Якщо лабораторні дослідження (випробування) здійснюються у випадках, визначених пунктами 1, 2, 4 частини першої статті 45 цього Закону, випуск вантажу з продуктами у вільний обіг до отримання результатів лабораторних досліджень (випробувань) забороняється.

4. Під час проведення фізичної перевірки транспортні засоби з вантажами з продуктами повинні повністю розвантажуватися виключно у разі, якщо:

1) вантаж із продуктами завантажено у такий спосіб, що одержати доступ до всього вантажу за допомогою лише одного часткового розвантаження неможливо;

2) під час органолептичних або простих фізичних та хімічних досліджень зразків було виявлено їх невідповідність;

3) щодо попереднього вантажу цього оператора ринку було встановлено невідповідність;

4) існує обґрунтована підозра щодо невідповідності.

5. Державний ветеринарний інспектор, який перебуває на призначеному прикордонному інспекційному посту, підтверджує завершення фізичної перевірки шляхом закриття та офіційного засвідчення печаткою всіх відкритих упаковок та шляхом повторного опломбування всіх контейнерів із занесенням номера пломби до товарно-транспортної накладної.

6. Якщо результати перевірки вантажів з продуктами підтверджують грубе або систематичне порушення законодавства, компетентний орган вживає таких заходів:

1) повідомляє інші призначені прикордонні інспекційні пости про відповідні вантажі, у тому числі про походження і характеристики небезпечних продуктів;

2) забезпечує фізичну перевірку, у тому числі відбір зразків та лабораторні дослідження (випробування), наступних 10 вантажів з продуктами того самого походження. Якщо такі перевірки підтверджують невідповідність, до вантажу з продуктами або його частини застосовуються положення статті 54 цього Закону;

3) вживає заходів для визначення причин виявлених порушень.

Стаття 44. Зменшення періодичності фізичних перевірок вантажів з продуктами

1. Компетентний орган встановлює меншу, ніж 100 відсотків, періодичність фізичних перевірок вантажів із продуктами, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України, якщо вони відповідають таким вимогам:

1) походять з країни, що внесена до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України;

2) походять із потужності, яка внесена до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України;

3) супроводжуються оригіналами міжнародного сертифіката та інших документів, які вимагаються згідно із законом.

2. Компетентний орган перед прийняттям рішення про зменшення періодичності фізичних перевірок повинен врахувати:

1) гарантії, надані країною-експортером щодо її всієї чи окремої території (зони або компартмента) стосовно відповідності вимогам законодавства України, включаючи ті, що стосуються залишків;

2) стан здоров'я тварин та загальний стан здоров'я в країні-експортері;

3) заходи, що застосовуються в країні-експортері у сферах державного моніторингу та боротьби з хворобами;

4) структуру, професійні навички, незалежність та кваліфікацію персоналу компетентного органу країни-експортера;

5) відповідність мінімальним вимогам до гігієни виробництва;

6) вид продукту та його потенційний ризик для здоров'я;

7) результати державного контролю, проведеного компетентним органом у країні-експортері;

8) результати здійснених перевірок при ввезенні (пересиланні) продуктів з країни-експортера на митну територію України;

9) проведений щодо відповідних продуктів аналіз ризику.

3. Зменшення періодичності фізичних перевірок також здійснюється відповідно до угоди про еквівалентність, укладеної між компетентним органом та компетентним органом країни-експортера.

4. Компетентний орган забезпечує проведення фізичних перевірок зі зменшеною періодичністю у спосіб, що не дозволяє оператору ринку передбачити, який вантаж буде підданий таким перевіркам.

Стаття 45. Лабораторні дослідження (випробування)

1. Лабораторні дослідження (випробування) зразків, відібраних під час фізичної перевірки вантажу, проводяться виключно у разі, якщо:

1) останній попередній вантаж, що походить з тієї самої потужності, за результатами лабораторного дослідження (випробування) визнано небезпечним;

2) компетентним органом отримано офіційну інформацію, у тому числі через Систему швидкого повідомлення про загрози, пов'язані з харчовими продуктами та кормами (The Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF), про появу (наявність) в країні-експортері небезпечного фактора, який може бути присутнім у вантажі, що ввозиться (пересилається) на митну територію України;

3) лабораторне дослідження (випробування) передбачено щорічним планом державного моніторингу, щорічним планом державного контролю або рішенням компетентного органу про затвердження періодичності лабораторних досліджень (випробувань) вантажів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України;

4) за результатами огляду, органолептичних досліджень або простих фізичних та хімічних досліджень вантажу з'явилася обґрунтована підозра щодо невідповідності;

5) спеціальні умови імпорту передбачають лабораторні дослідження (випробування) відповідних вантажів.

Стаття 46. Призначені прикордонні інспекційні пости

1. Перелік призначених прикордонних інспекційних постів із зазначенням їх місцезнаходження та видів продуктів, які переміщуються через такі пости, затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Для затвердження призначений прикордонний інспекційний пост повинен відповідати таким вимогам:

1) розташування у пункті пропуску через державний кордон України. У разі географічних обмежувальних чинників (розвантажувальна пристань, гірський перевал тощо) можливим є розташування призначеного прикордонного інспекційного поста на певній відстані від пункту пропуску через державний кордон України, а на залізничному транспорті - на першій станції, визначеній Кабінетом Міністрів України;

2) перебування під керівництвом державного ветеринарного інспектора, який працює на цьому посту та є відповідальним за проведення державного контролю на кордоні;

3) наявність персоналу, необхідного для перевірки документів, що супроводжують вантаж із продуктами;

4) наявність державних ветеринарних інспекторів та кваліфікованого допоміжного персоналу, кількість якого є достатньою для здійснення документальної перевірки, перевірок відповідності та фізичних перевірок вантажів із продуктами;

5) наявність персоналу, достатнього для відбору зразків, необхідних для проведення досліджень (випробувань);

6) наявність достатньо великих приміщень у розпорядженні персоналу, відповідального за здійснення перевірок;

7) наявність обладнання для розвантажування, відбору зразків та проведення досліджень (випробувань);

8) наявність приміщень та обладнання, що відповідають вимогам гігієни, для відбору зразків та проведення досліджень (випробувань) відповідно до законодавства;

9) наявність доступу до послуг уповноваженої лабораторії для проведення лабораторних досліджень (випробувань) зразків, відібраних на цьому призначеному прикордонному інспекційному посту;

10) наявність приміщень та холодильних камер для зберігання зразків продуктів, відібраних для досліджень (випробувань) та/або продуктів, які не було дозволено для випуску у вільний обіг державним ветеринарним інспектором цього призначеного прикордонного інспекційного поста;

11) наявність обладнання для швидкого обміну інформацією, зокрема з іншими призначеними прикордонними інспекційними постами, через інформаційно-телекомунікаційну систему компетентного органу;

12) наявність доступу до потужностей, на яких здійснюється знищення та переробка продуктів.

3. Перелік призначених прикордонних інспекційних постів може змінюватися:

1) шляхом додавання будь-яких нових призначених прикордонних інспекційних постів, які були перевірені компетентним органом та визнані такими, що відповідають вимогам частини другої цієї статті;

2) шляхом вилучення призначеного прикордонного інспекційного поста, який було перевірено компетентним органом та визнано таким, що становить загрозу для здоров'я людини або не відповідає іншим вимогам частини другої цієї статті.

4. Компетентний орган оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті перелік призначених прикордонних інспекційних постів із зазначенням їх місцезнаходження та видів продуктів, що переміщуються через такі пости, та оновлює зазначену інформацію у разі її зміни протягом трьох робочих днів.

5. У разі встановлення компетентним органом невідповідності призначеного прикордонного інспекційного поста визначеним цим Законом вимогам Кабінет Міністрів України за поданням компетентного органу вилучає такий пост із відповідного переліку.

Стаття 47. Інформаційне забезпечення здійснення державного контролю на кордоні

1. Компетентний орган забезпечує доступ призначених прикордонних інспекційних постів та призначених пунктів пропуску до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу, яка забезпечує обмін інформацією з інформаційно-телекомунікаційною системою митного органу.

2. Відомості про результати здійснення державного контролю на призначених прикордонних інспекційних постах та призначених пунктах пропуску вносяться до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

3. Доступ до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу також забезпечується для державного ветеринарного інспектора на митному складі, затвердженому для зберігання продуктів, які не відповідають законодавству, державного ветеринарного інспектора у пункті призначення вантажу у випадках, передбачених частиною третьою статті 51 цього Закону, а також для інших осіб, якщо це необхідно для виконання вимог цього Закону.

4. Інформаційно-телекомунікаційна система компетентного органу та відповідне програмне забезпечення є об'єктами права державної власності.

Стаття 48. Вимоги до транзиту (переміщення) вантажів із продуктами через територію України

1. Державний ветеринарний інспектор, який перебуває на призначеному прикордонному інспекційному посту, дозволяє транзит (переміщення) вантажу з продуктами, призначеними для третьої країни, через територію України лише за таких умов:

1) продукти надходять з країни, ввезення з якої на територію України не заборонено, крім випадків перевантаження вантажу з продуктами з одного літака на інший або з одного судна на інше в межах митної зони одного й того самого аеропорту або порту з метою подальшого переміщення без зупинок територією України;

2) оператор ринку або особа, відповідальна за вантаж, гарантує шляхом надання загального ветеринарного документа на ввезення, що країна призначення вантажу з продуктами дозволить його ввезення на свою територію, а у разі відмови у такому ввезенні - вантаж буде повернуто до країни, з якої він надійшов в Україну;

3) вантаж з продуктами супроводжується оригіналами міжнародного сертифіката та інших документів, які вимагаються згідно із законом;

4) результати документальної перевірки, перевірки відповідності та за необхідності фізичної перевірки вантажу з продуктами підтверджують його відповідність законодавству. Фізична перевірка вантажу з продуктами проводиться лише у разі появи за результатами його документальної перевірки та перевірки відповідності обґрунтованої підозри щодо невідповідності.

2. Документальна перевірка та перевірка відповідності вантажу з продуктами, що ввозиться на територію України морським або повітряним транспортом, не здійснюється, якщо:

1) вантаж з продуктами не розвантажуються, а перевірка товарно-транспортних документів не дає підстав для підозри щодо невідповідності;

2) або вантаж з продуктами перевантажується з одного літака на інший або з одного судна на інше у межах зони митного контролю одного й того самого аеропорту або порту.

3. Вантаж з продуктами, що ввозиться на територію України автомобільним, залізничним або водним транспортом, повинен:

1) переміщуватися під митним наглядом відповідно до встановлених процедур до призначеного прикордонного інспекційного поста, через який вантаж з продуктами буде вивезено за межі України, та супроводжуватися документами, зазначеними у пункті 3 частини першої цієї статті;

2) після залишення призначеного прикордонного інспекційного посту, через який його було ввезено на територію України, переміщуватися без розвантаження або поділу в транспортних засобах або контейнерах, опломбованих компетентним органом країни-експортера. Під час переміщення не дозволяється жодних дій з вантажем із продуктами, крім випадків виходу з ладу транспортного засобу або неможливості його використання з інших поважних причин, що зумовлює необхідність перевантаження продуктів на інший транспортний засіб. Таке перевантаження здійснюється під наглядом державного ветеринарного інспектора у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини;

3) залишити територію України через зазначений у загальному ветеринарному документі на ввезення призначений прикордонний інспекційний пост протягом 30 днів з моменту ввезення на територію України.

4. Державний ветеринарний інспектор, який дозволяє транзит (переміщення) вантажу з продуктами через територію України, повідомляє про це державного ветеринарного інспектора призначеного прикордонного інспекційного поста, через який вантаж має залишити територію України, шляхом використання інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

Компетентний орган забезпечує зберігання на призначеному прикордонному інспекційному посту копій міжнародного сертифіката, загального ветеринарного документа на ввезення та інших документів, що вимагаються згідно із законом, якими супроводжувався вантаж з продуктами, протягом щонайменше трьох років.

5. Державний ветеринарний інспектор прикордонного інспекційного посту, через який вантаж із продуктами залишає територію України, ставить на загальному ветеринарному документі на ввезення відмітку про вивезення зазначеного вантажу за межі України та надсилає копію цього документа до призначеного прикордонного інспекційного поста, через який вантаж було ввезено.

6. Якщо державного ветеринарного інспектора призначеного прикордонного інспекційного поста, через який вантаж із продуктами було ввезено на територію України, не було повідомлено про його вивезення за межі України у строк, зазначений у пункті 3 частини третьої цієї статті, він передає питання на розгляд митного органу, що здійснює необхідне розслідування для визначення місцезнаходження вантажу.

7. Витрати, пов'язані з транзитом (переміщенням) вантажів з продуктами, покладаються на особу, відповідальну за вантаж.

8. Між призначеними прикордонними інспекційними постами, через які вантаж із продуктами ввозиться на територію України та вивозиться за її межі, забезпечується належний обмін інформацією, у тому числі шляхом використання інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

Стаття 49. Вантажі з продуктами, що призначаються для оформлення в режимі митного складу, вільної митної зони

1. Вантажі з продуктами, що ввозяться (пересилаються) з іншої країни та призначаються для оформлення в режимі митного складу, вільної митної зони, приймаються до перевірки державним ветеринарним інспектором, якщо оператор ринку або особа, відповідальна за

вантаж, надіслала повідомлення про його надходження на відповідний призначений прикордонний інспекційний пост. Зазначені вантажі мають супроводжуватися оригіналами міжнародного сертифіката та інших документів, які вимагаються згідно із законом.

2. Вантажі з продуктами, зазначеними у частині першій цієї статті, підлягають документальній перевірці та перевірці відповідності. Фізична перевірка вантажу з продуктами проводиться лише у разі появи за результатами його документальної перевірки та перевірки відповідності обґрунтованої підозри щодо невідповідності.

3. Якщо за результатами перевірок, зазначених у частині другій цієї статті, встановлено відповідність вантажу з продуктами законодавству, державний ветеринарний інспектор заповнює відповідну частину загального ветеринарного документа на ввезення.

4. Якщо за результатами перевірок, зазначених у частині другій цієї статті, встановлено невідповідність вантажу з продуктами законодавству, державний ветеринарний інспектор заповнює відповідну частину загального ветеринарного документа на ввезення із зазначенням у ньому виявленої невідповідності та проставленням відмітки про заборону переміщення зазначеного вантажу до митних складів, вільних митних зон або відмітки про дозвіл на таке переміщення.

Державний ветеринарний інспектор має право дозволити переміщення вантажу з продуктами, щодо якого встановлено невідповідність, до митного складу, вільної митної зони, лише якщо:

- 1) продукти не походять із країни, ввезення з якої цих продуктів заборонено;
- 2) митні склади та склади у вільних митних зонах затверджені компетентним органом для зберігання продуктів, які не відповідають законодавству.

Вантажі з продуктами, переміщення яких до митних складів, вільних митних зон заборонено державним ветеринарним інспектором, підлягають поверненню до країни-експортера, знищенню, переробці або іншому поводженню відповідно до законодавства.

5. Компетентний орган забезпечує, щоб зазначені у частині четвертій цієї статті вантажі з продуктами, які ввозяться на митний склад, зберігаються на ньому та вивозяться з нього, перебували під його постійним наглядом з метою недопущення їх неконтрольованого вивезення, будь-якої підміни або заміни, зміни у пакуванні, підготовки до випуску у вільний обіг або переробки.

6. Усі витрати, які виникають згідно з цією статтею, у тому числі пов'язані із здійсненням заходів державного контролю, покладаються на оператора ринку або особу, відповідальну за вантаж, без подальшої компенсації з боку держави.

7. Компетентний орган затверджує митні склади, склади у вільних митних зонах, призначені для зберігання продуктів, які не відповідають законодавству, та веде їх реєстр у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

8. Порядок проведення перевірок, які здійснюються при надходженні та відправленні вантажів із продуктами, які не відповідають законодавству, до митних складів, вільних митних зон, порядок перевезення та знищення таких вантажів, умови зберігання та поводження з ними затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 50. Вимоги до митних складів, складів у вільних митних зонах, призначених для зберігання продуктів, які не відповідають законодавству

1. Митні склади, склади у вільних митних зонах, призначені для зберігання продуктів, які не відповідають законодавству, мають відповідати таким вимогам:

1) становити собою закритий простір з пунктами входу та виходу, що перебувають під постійним контролем керівництва складу. Якщо склад розташовано у вільній митній зоні, вся зона має бути закритою та перебувати під постійним митним контролем;

2) перебувати під постійним контролем компетентного органу;

3) забезпечувати щоденний облік зберігання вантажів з продуктами, що ввозяться на склад та вивозяться з нього, із зазначенням відомостей про вид та кількість продуктів у вантажі, найменування (прізвища, імені, по батькові) та адреси одержувача. Такі відомості мають зберігатися принаймні три роки;

4) мати складські та/або холодильні приміщення, в яких забезпечується зберігання продуктів, що не відповідають законодавству про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, окремо від інших продуктів;

5) мати приміщення для персоналу, який здійснює перевірки;

6) мати засоби зв'язку та забезпечувати їх доступність для державного ветеринарного інспектора;

7) мати статус "митний склад", отриманий у порядку, встановленому митним законодавством.

2. У разі невідповідності вимогам, передбаченим частиною першою цієї статті, компетентний орган виключає митний склад, склад у вільній митній зоні з відповідного реєстру.

Стаття 51. Реімпорт вантажів із продуктами

1. Державний ветеринарний інспектор дозволяє реімпорт вантажів із продуктами, які вивезені (переслані) за межі митної території України та яким було відмовлено у ввезенні іншою країною, якщо:

1) продукти супроводжуються оригіналом міжнародного сертифіката або його копією, засвідченою компетентним органом України або іншої країни, та іншими документами, які вимагаються згідно із законом, а також документом, заповненим та підписаним оператором ринку, в якому зазначаються підстави відмови у ввезенні та гарантується, що вимоги зберігання та перевезення продуктів були дотримані та що зазначені продукти не підлягали жодній переробці, обробці, зміні стану та іншому поводженню з ними, крім розвантаження та іншого поводження, пов'язаного із здійсненням державного контролю вантажу компетентним органом країни призначення; опломбовані контейнери супроводжуються документом перевізника, яким гарантується, що вміст контейнера не підлягав жодній переробці, обробці, зміні стану та іншому поводженню, крім розвантаження та іншого поводження, пов'язаного із здійсненням державного контролю вантажу компетентним органом країни призначення;

2) документальна перевірка, перевірка відповідності та за необхідності фізична перевірка вантажу з продуктами підтверджують його відповідність законодавству. Фізична перевірка вантажу з продуктами проводиться лише у разі появи за результатами його документальної перевірки та перевірки відповідності обґрунтованої підозри щодо невідповідності;

3) вантаж повертається безпосередньо до потужності походження вантажу;

4) вантаж із продуктами перевозиться у герметичних транспортних засобах (контейнерах), опломбованих державним ветеринарним інспектором у спосіб, що забезпечує можливість встановлення факту відчинення опломбованої частини транспортного засобу особою, яка не має для цього необхідних повноважень.

2. Державний ветеринарний інспектор призначеного прикордонного інспекційного поста, через який ввозиться вантаж з продуктами, повідомляє про відправлення такого вантажу державного ветеринарного інспектора, відповідального за потужність походження вантажу, із внесенням відповідної інформації до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

3. Державний ветеринарний інспектор, відповідальний за потужність походження вантажу з продуктами, знімає пломбу з вантажу після його прибуття на таку потужність та повідомляє про це державного ветеринарного інспектора призначеного прикордонного інспекційного поста, через який вантаж було ввезено, із внесенням відповідної інформації до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

4. Усі витрати, які виникають згідно із цією статтею, включаючи вартість державного контролю, покладаються на оператора ринку або на особу, відповідальну за вантаж, без подальшої компенсації з боку держави.

Стаття 52. Вантажі з неприйнятними міжнародними сертифікатами

1. Якщо під час проведення державного контролю вантажу з продуктами, що ввозяться (пересилається) на митну територію України, з'являється обґрунтована підозра щодо невідповідності міжнародного сертифіката вимогам, установленим пунктом 2 частини другої статті 42, статтею 55 цього Закону (неприйнятний міжнародний сертифікат), та/або встановлюється невідповідність продуктів у вантажі тим, що зазначені у міжнародному сертифікаті, державний ветеринарний інспектор повідомляє про це компетентний орган та забезпечує контроль за зберіганням такого вантажу на призначеному прикордонному інспекційному посту.

2. Компетентний орган протягом 24 годин повідомляє оператора ринку (імпортера) або особу, відповідальну за вантаж, про появу обставин, визначених у частині першій цієї статті, а також встановлює зв'язок з компетентним органом, який видав міжнародний сертифікат, з метою проведення консультацій щодо подальших дій із таким вантажем.

3. Якщо компетентний орган, який видав міжнародний сертифікат, підтверджує його прийнятність, відповідний вантаж підлягає фізичній перевірці.

4. Якщо за результатами консультацій з компетентним органом, який видав міжнародний сертифікат, встановлено, що останній є неприйнятним, особі, відповідальній за вантаж, відмовляється у його ввезенні (пересиланні) на митну територію України, а подальше поводження з таким вантажем здійснюється відповідно до статті 54 цього Закону.

Стаття 53. Обмеження ввезення (пересилання) вантажів з продуктами на митну територію України

1. У разі спалаху на території іншої країни хвороб, внесених до списку хвороб, затвердженого МЕБ, чи інших хвороб, які становлять загрозу для здоров'я людини та/або тварини, або у разі виявлення таких хвороб у вантажі з продуктами компетентний орган має право залежно від рівня загрози вжити один із таких заходів:

1) заборонити ввезення (пересилання) вантажів із продуктами з усієї території зазначеної країни або її окремої частини (зони або компартмента) та, за необхідності, з країни транзиту;

2) встановити спеціальні умови щодо вантажів з продуктами, які надходять з цієї країни або її окремої території (зони або компартмента).

2. Якщо за результатами державного контролю встановлено, що вантаж з продуктами становить загрозу для здоров'я людини, державний ветеринарний інспектор призначеного прикордонного інспекційного поста негайно вживає таких заходів:

1) затримує вантаж з продуктами та приймає рішення про поводження з ним;

2) негайно повідомляє інші призначені прикордонні інспекційні пости та компетентний орган про такий вантаж, у тому числі про його походження та загрозу, яку він становить для здоров'я людини.

Стаття 54. Поводження з вантажами, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, які не відповідають законодавству

1. Якщо за результатами заходів державного контролю вантажу, що ввозяться (пересилається) на митну територію України, виявляється його невідповідність законодавству, державний інспектор (державний ветеринарний інспектор) вносить відповідну інформацію до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу, а також заповнює відповідну частину загального документа на ввезення (загального ветеринарного документа на ввезення) та/або вживає заходів, передбачених частинами другою - дванадцятою цієї статті.

2. Якщо інше не передбачено цим Законом, державний інспектор (державний ветеринарний інспектор) проводить затримання вантажів, які не відповідають законодавству, та після консультацій з оператором ринку або особою, відповідальною за вантаж, вживає таких заходів:

1) перевіряє, чи вантаж не становить загрози для здоров'я людини та/або тварини;

2) приймає рішення про знищення чи зміну призначеного використання відповідних продуктів, харчових продуктів нетваринного походження або кормів нетваринного походження, застосування у разі необхідності особливого поводження відповідно до частини сьомої цієї статті або повернення (вивезення) вантажу до країни-експортера (іншої країни).

3. Якщо вантаж, який не відповідає законодавству, було випущено у вільний обіг, державний інспектор (державний ветеринарний інспектор) повідомляє компетентний орган про необхідність здійснення державного моніторингу відповідних видів продуктів, харчових продуктів нетваринного походження та кормів нетваринного походження або, за необхідності, приймає рішення про їх відкликання для вжиття одного із заходів, зазначених у пункті 2 частини другої цієї статті.

4. Якщо за результатами державного контролю встановлено, що вантаж становить загрозу для здоров'я людини та/або тварини, державний інспектор (державний ветеринарний інспектор) здійснює затримання вантажу для його знищення або вжиття будь-якого іншого передбаченого законодавством заходу, необхідного для захисту здоров'я людини та/або тварини.

5. Якщо харчові продукти нетваринного походження та корми нетваринного походження, вантажі з якими при ввезенні (пересиланні) на митну територію України підлягають посиленому державному контролю, не були надані для здійснення державного контролю, державний інспектор (державний ветеринарний інспектор) негайно після виявлення цього факту приймає рішення про їх відкликання та затримання, а в подальшому - про їх знищення або про повернення (вивезення) до країни-експортера (іншої країни) відповідно до частини одинадцятої цієї статті.

6. Вантажі з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження (крім тих, що при ввезенні (пересиланні) на митну територію України підлягають посиленому державному контролю) та вантажі з композитними продуктами (крім тих, що включені до переліку, затвердженого відповідно до частини четвертої статті 41 цього Закону), маркування яких не відповідає законодавству, випускаються у вільний обіг, за умови надання оператором ринку власного письмового зобов'язання привести маркування у відповідність із законодавством до моменту реалізації (пропонування до реалізації) ним відповідних харчових продуктів та кормів.

7. Вантажі з продуктами, а також вантажі з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, що при ввезенні (пересиланні) на митну територію України підлягають посиленому державному контролю, які не марковані українською мовою, випускаються у вільний обіг у разі виконання таких вимог:

1) державний інспектор (державний ветеринарний інспектор), що здійснює перевірку вантажу, володіє мовою, якою виконано маркування, або оператор ринку надав письмовий переклад маркування українською мовою, засвідчений підписами оператора ринку та перекладача, який має документ, що підтверджує його кваліфікацію (засвідчена підписом перекладача копія такого документа додається до перекладу), та оформлений у дві колонки (ліворуч - оригінальний текст маркування, праворуч - текст українською мовою, який буде використовуватися для приведення маркування у відповідність із вимогами законодавства), або оператор ринку за власний рахунок забезпечує при здійсненні відповідної перевірки вантажу усний переклад маркування перекладачем, який має документ, що підтверджує його кваліфікацію;

2) оператор ринку надав державному інспектору (державному ветеринарному інспектору) власне письмове зобов'язання привести маркування у відповідність із законодавством до моменту реалізації (пропонування до реалізації) ним відповідних продуктів, харчових продуктів нетваринного походження, кормів нетваринного походження.

8. Державний інспектор (державний ветеринарний інспектор), який не дозволяє випуск вантажу у вільний обіг, повідомляє митний орган про своє рішення щодо подальшого поводження з таким вантажем.

9. Особливе поводження з вантажем, що ввозиться (пересилається) на митну територію України, який не відповідає законодавству, може включати такі заходи під контролем державного інспектора (державного ветеринарного інспектора):

1) обробку або переробку, включаючи знезараження, продуктів, харчових продуктів нетваринного походження та кормів нетваринного походження для приведення їх у відповідність із законодавством України або вимогами країни-експортера;

2) переробку харчових продуктів або кормів у будь-який прийнятний спосіб для іншої цілі, ніж споживання людиною або твариною.

10. Державний інспектор (державний ветеринарний інспектор) дозволяє повернення (вивезення) вантажу, що не відповідає законодавству України, до країни-експортера або до іншої країни, лише якщо виконуються такі умови:

1) оператор ринку або особа, відповідальна за вантаж, надали державному інспектору (державному ветеринарному інспектору) інформацію про пункт призначення вантажу в країні-експортері або іншій країні;

2) оператор ринку або особа, відповідальна за вантаж, завчасно поінформували компетентний орган країни-експортера або іншої країни, до якої планується вивезти вантаж, про причини повернення (вивезення) вантажу;

3) компетентний орган країни, яка не є країною-експортером і до якої планується вивезти вантаж, повідомив компетентний орган України про свою готовність прийняти такий вантаж.

11. Вантаж має бути повернуто (вивезено) до країни-експортера або іншої країни протягом 60 днів з дня винесення рішення державним інспектором (державним ветеринарним інспектором). Вантаж, який не було повернуто (вивезено) протягом зазначеного строку, підлягає знищенню, крім випадків, коли порушення строку пов'язано з оскарженням відповідного рішення або дією інших поважних причин і при цьому вантаж не становить загрози для здоров'я людини та/або тварини.

12. Вантаж, щодо якого прийнято рішення про затримання, перебуває під наглядом державного інспектора (державного ветеринарного інспектора) до моменту його повернення (вивезення), знищення або отримання дозволу на випуск у вільний обіг.

13. Оператор ринку (особа, відповідальна за вантаж) зобов'язаний оплатити витрати, пов'язані з поверненням (вивезенням) вантажу, його знищенням, особливим поводженням або зміною призначеного використання.

14. Порядок знищення, особливого поводження та зміни призначеного використання вантажів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, які не відповідають законодавству, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

Стаття 55. Вимоги до міжнародного сертифіката, яким супроводжується вантаж із продуктами, що ввозиться (пересилається) на митну територію України

1. Міжнародний сертифікат (кожен його аркуш), яким супроводжується вантаж із продуктами, що ввозиться (пересилається) на митну територію України, має бути підписаний та засвідчений печаткою компетентного органу країни-експортера або країни походження. Компетентний орган може уповноважити капітана або іншого офіцера рибопереробного судна на підписання міжнародного сертифіката.

2. Міжнародний сертифікат має бути складений (заповнений) англійською мовою або іншою мовою, узгодженою компетентними органами України та країни-експортера (країни походження), а також українською мовою, крім найменування відправника (експортера) та

отримувача (імпортера) вантажу, їхньої адреси, торговельної марки та назви (опису) продукту, якщо ці відомості зазначено англійською мовою.

3. Міжнародний сертифікат має складатися одним із таких способів:

- 1) на одному аркуші паперу;
- 2) на двох або більше сторінках, що є частиною єдиного та неподільного документа;
- 3) на двох або більше сторінках, нумерація яких відображає їх належність до певної послідовності (наприклад, сторінка 2 із 4 сторінок).

4. Міжнародний сертифікат повинен мати унікальний ідентифікаційний номер. Якщо сертифікат складається з двох або більше сторінок, які не є частиною єдиного та неподільного документа, унікальний ідентифікаційний номер зазначається на кожній з цих сторінок.

5. Міжнародний сертифікат має бути виданий не пізніше моменту перетину відповідним вантажем з продуктами державного кордону країни-експортера.

6. Форми міжнародних сертифікатів затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, або узгоджуються компетентним органом України з відповідним органом країни-експортера (країни походження).

Стаття 56. Державний контроль вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України

1. Компетентний орган забезпечує здійснення регулярних заходів державного контролю вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України. Зазначені заходи здійснюються на основі ризик-орієнтованого підходу відповідно до щорічного плану державного контролю або позапланово у випадках, визначених законодавством про державний контроль. Система заходів державного контролю вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження має охоплювати всі аспекти законодавства про харчові продукти та корми.

2. Державний контроль вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження може здійснюватися у будь-якому пункті пропуску на державному кордоні України або в зоні митного контролю на митній території України, якщо інше не передбачено цим Законом.

3. Заходи державного контролю, зазначені у частині першій цієї статті, включають документальну перевірку, перевірку відповідності та фізичну перевірку, що здійснюються з періодичністю, затвердженою компетентним органом.

4. Компетентний орган затверджує періодичність проведення документальних перевірок, перевірок відповідності, фізичних перевірок, лабораторних досліджень (випробувань) вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження з урахуванням:

- 1) ризиків, пов'язаних з різними видами харчових продуктів та кормів;
- 2) ризиків, що враховують історію ввезення (пересилання) відповідних вантажів в Україну, у тому числі інформацію про кількість виявлених вантажів, які не відповідають законодавству про харчові продукти та корми, у розрізі країн і потужностей, з яких походять такі вантажі, та операторів ринку, які їх ввозять (пересилають);
- 3) заходів контролю, що здійснюються оператором ринку, який ввозить (пересилає) харчові продукти та/або корми на митну територію України;
- 4) гарантій, наданих компетентним органом країни-експортера (країни походження).

Стаття 57. Основні принципи здійснення посиленого державного контролю вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України

1. Компетентний орган забезпечує здійснення у призначених пунктах пропуску на державному кордоні України посиленого державного контролю вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, що входять до переліку, затвердженого відповідно до частини другої цієї статті.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, затверджує перелік харчових продуктів нетваринного походження та кормів нетваринного походження, вантажі з якими при ввезенні (пересиланні) на митну територію України підлягають посиленому державному контролю. Перелік оновлюється регулярно, але не рідше ніж двічі на рік. Під час розроблення та оновлення переліку враховуються, зокрема, ризики та інші фактори, зазначені у частині четвертій статті 56 цього Закону, відповідна інформація, отримана від інших країн, а також результати наукових досліджень.

3. Ввезення (пересилання) на митну територію України вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які підлягають посиленому державному контролю, дозволяється лише через призначені пункти пропуску. Оператор ринку або особа, відповідальна за вантаж, повинна надати повідомлення про вид вантажу, очікувану дату і час надходження вантажу на відповідний призначений пункт пропуску щонайменше за один робочий день до надходження такого вантажу. Вантажі з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які підлягають посиленому державному контролю, повинні супроводжуватися загальним документом на ввезення, форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України. Загальний документ на ввезення заповнюється англійською та українською мовами, крім найменування відправника (експортера) та отримувача (імпортера) вантажу, їхньої адреси, торговельної марки та назви (опису) вмісту вантажу, зазначення яких українською мовою не є обов'язковим.

4. Державний інспектор під час посиленого державного контролю вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження здійснює такі дії:

1) проводить документальну перевірку не пізніше двох робочих днів з моменту надходження вантажу на призначений пункт пропуску;

2) проводить перевірку відповідності та фізичну перевірку із затвердженою згідно із законодавством періодичністю у спосіб, що не дозволяє передбачити, який вантаж буде піддано цим перевіркам. Лабораторні дослідження (випробування) у межах фізичних перевірок проводяться за наявності підстав, визначених у статті 45 цього Закону.

5. Після завершення перевірок, зазначених у частині четвертій цієї статті, державний інспектор:

1) заповнює відповідну частину загального документа на ввезення, підписує його та засвідчує печаткою;

2) створює та зберігає підписану і засвідчену печаткою копію цього документа та повертає його оригінал оператору ринку або особі, відповідальній за вантаж;

3) надає митному органу інформацію, необхідну для митного оформлення та митного контролю вантажу, або вносить її до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу, яка забезпечує обмін інформацією з відповідною системою митного органу.

6. Митне оформлення вантажів із харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, що підлягають посиленому державному контролю, завершується лише після пред'явлення митному органу оригіналу загального документа на ввезення або внесення компетентним органом інформації, необхідної для митного оформлення та митного контролю вантажу, до інформаційно-телекомунікаційної системи компетентного органу.

7. Вантажі з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які при ввезенні (пересиланні) на митну територію України підлягають посиленому державному контролю, можуть бути випущені у вільний обіг, за умови що результати документальної перевірки, а також перевірки відповідності та фізичної перевірки (якщо вони необхідні згідно із законодавством) підтверджують їх відповідність законодавству про харчові продукти та корми. Вантаж повинен супроводжуватися оригіналом загального документа на ввезення до вказаного в ньому місця призначення на території України, крім випадку, визначеного у частині восьмій цієї статті.

8. Якщо за результатами документальної перевірки та перевірки відповідності вантажу з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження порушень законодавства не виявлено, державний інспектор може дозволити його подальше переміщення, не очікуючи надходження результатів фізичної перевірки. У такому разі державний інспектор призначеного пункту пропуску інформує державного інспектора, відповідального за потужність призначення вантажу, про відправлення вантажу. Державний інспектор призначеного пункту пропуску вживає заходів, щоб до моменту надходження результатів фізичної перевірки вантаж не міг бути підданий жодним діям, не схваленим державним інспектором. У такому разі державний інспектор засвідчує дві копії загального документа на ввезення, одна з яких має супроводжувати вантаж до місця його призначення на території України, а друга є підставою для його митного оформлення.

9. Вантаж з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження не може бути розділено до моменту завершення всіх заходів посиленого державного контролю та заповнення державним інспектором загального документа на ввезення. Кожна частина розділеного вантажу має супроводжуватися засвідченою державним інспектором або митним органом копією загального документа на ввезення до вказаного у ньому місця призначення.

10. Якщо вантаж, який підлягає посиленому державному контролю, містить швидкопсувні харчові продукти нетваринного походження або корми нетваринного походження, є негабаритним або вимагає додаткових заходів для його розвантаження, пакування, іншого поводження, особа, відповідальна за вантаж, повинна забезпечити наявність:

1) людських ресурсів та засобів логістики, достатніх для розвантажування, пакування чи іншого поводження з вантажем з метою здійснення заходів державного контролю;

2) належного обладнання, відповідного транспорту та/або пакувальних форм, якщо відбір зразків із цього вантажу не може бути здійснено за допомогою звичайного обладнання (засобів).

11. Усі витрати, пов'язані з проведенням посиленого державного контролю, несуть оператори ринку або особи, відповідальні за вантаж, без подальшої компенсації з боку держави.

12. Поводження з вантажами, які не відповідають законодавству, здійснюється відповідно до статті 54 цього Закону.

Стаття 58. Вимоги до призначених пунктів пропуску на державному кордоні України

1. Призначені пункти пропуску на державному кордоні України, зазначені у частині першій статті 57 цього Закону, повинні відповідати таким вимогам:

1) наявність достатньої кількості кваліфікованого персоналу для здійснення відповідних перевірок вантажів;

2) наявність достатньої кількості приміщень для здійснення необхідних перевірок;

3) наявність детальних інструкцій щодо відбору зразків та їх перевезення (пересилання) до уповноважених лабораторій для цілей державного контролю;

4) наявність потужностей для зберігання вантажів (вантажів у контейнерах) у належних умовах під час їх затримання та/або очікування результатів досліджень (випробувань), а також наявність достатньої кількості приміщень для зберігання, у тому числі в охолодженому (замороженому) стані;

5) наявність обладнання для розвантаження та відбору зразків;

б) забезпечення можливості розвантаження та відбору зразків у захищеному місці (за необхідності);

7) забезпечення своєчасної доставки відібраних зразків до уповноваженої лабораторії.

Стаття 59. Державний контроль країни-експортера

1. Компетентний орган здійснює державний контроль у країнах, які планують ввозити (пересилати) продукти, харчові продукти нетваринного походження або корми нетваринного походження на митну територію України, з метою перевірки на основі інформації, визначеної частиною третьою цієї статті, відповідності (еквівалентності) системи державного контролю країни-експортера законодавству України.

2. Державний контроль країни-експортера передбачає оцінку:

1) законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів, яке діє на території країни-експортера;

2) організаційної структури компетентного органу країни-експортера, його незалежності та компетенції, у тому числі його повноважень, необхідних для ефективного забезпечення дотримання законодавства на території країни-експортера, а також системи нагляду за його діяльністю;

3) рівня підготовки персоналу компетентного органу країни-експортера у сфері здійснення державного контролю;

4) ресурсів компетентного органу країни-експортера, у тому числі засобів діагностики;

5) наявності та використання документованих систем та процедур державного контролю;

6) ситуації, пов'язаної із здоров'ям тварин, зоонозами та здоров'ям рослин, а також процедур повідомлення відповідних міжнародних організацій про спалахи хвороб тварин і рослин;

7) обсягу та порядку здійснення країною-експортером державного контролю тварин, рослин і продуктів з них, що ввозяться (пересилаються) на її територію;

8) гарантій, наданих країною-експортером щодо відповідності (еквівалентності) її системи державного контролю законодавству України про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин.

3. Для забезпечення ефективності заходів державного контролю у країні-експортері компетентний орган має право до початку здійснення таких заходів вимагати від країни-експортера надання достовірної та актуальної інформації щодо загальної організації та управління системою державного контролю, яка охоплює:

1) законодавство у сфері санітарних та фітосанітарних заходів, що діє на території цієї країни;

2) інформацію про процедури контролю, виробництва та карантинної обробки, допустимого рівня пестицидів та процедури реєстрації харчових/кормових добавок;

3) процедури оцінки ризику, фактори, що беруться до уваги при визначенні належного рівня санітарного або фітосанітарного захисту;

4) результати заходів державного контролю, що здійснюються компетентним органом країни-експортера щодо продуктів, харчових продуктів нетваринного походження та кормів нетваринного походження, які планується експортувати до України;

5) істотні зміни у структурі та функціонуванні системи державного контролю країни-експортера, що сталися після попереднього отримання відповідної інформації.

4. Періодичність державного контролю країни-експортера компетентним органом України визначається на основі:

1) оцінки ризиків, пов'язаних із харчовими продуктами та кормами, які планується ввозити (пересилати) на митну територію України;

- 2) положень законодавства країни-експортера;
  - 3) обсягів і характеру імпорту з країни-експортера;
  - 4) результатів заходів державного контролю, здійснених компетентним органом України в країні-експортері;
  - 5) результатів заходів державного контролю під час імпорту з країни-експортера та інших заходів державного контролю вантажів, що походять (надходять) з країни-експортера;
  - 6) інформації, отриманої від міжнародних організацій (Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Комісія з Кодексу Аліментаріус, МЕБ) або з інших джерел;
  - 7) інформації про появу хвороб або інших загроз для здоров'я людини та/або тварини внаслідок імпорту відповідних видів продуктів з країни-експортера;
  - 8) необхідності перевірки або реагування на надзвичайні обставини в окремих країнах-експортерах.
5. Порядок здійснення державного контролю в країнах-експортерах затверджується Кабінетом Міністрів України і має передбачати процедури здійснення заходів державного контролю у країнах-експортерах, з якими укладено угоди про еквівалентність, а також в інших країнах-експортерах.

Стаття 60. Спеціальні умови імпорту харчових продуктів та кормів

1. Спеціальні умови імпорту харчових продуктів та кормів встановлюються на основі оцінки ризику, якою підтверджується наявність відповідної загрози для здоров'я людини та/або тварини, та можуть включати:

- 1) затвердження переліку країн-експортерів, з яких дозволяється ввезення (пересилання) на митну територію України вантажів з окремими видами харчових продуктів та кормів;
- 2) затвердження спеціальних форм міжнародних сертифікатів, якими повинні супроводжуватися вантажі з окремими видами харчових продуктів та кормів;
- 3) особливі умови імпорту вантажів з окремими видами харчових продуктів та кормів.

2. Спеціальні умови імпорту харчових продуктів та кормів встановлюються з урахуванням інформації, наданої компетентним органом країни-експортера відповідно до частини третьої статті 59 цього Закону, та результатів державного контролю, здійсненого компетентним органом України у відповідній країні-експортері.

3. Країна-експортер (її окрема територія) вноситься до переліку, зазначеного у пункті 1 частини першої цієї статті, у разі надання компетентним органом країни-експортера належних гарантій щодо відповідності (еквівалентності) її системи державного контролю законодавству України.

4. Спеціальні умови імпорту харчових продуктів та кормів можуть бути встановлені для одного виду харчового продукту або корму чи для групи харчових продуктів або кормів. Вони можуть запроваджуватися щодо країни, її окремої території (зони або компартмента) або групи країн.

5. Спеціальні умови імпорту харчових продуктів та кормів встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 61. Реєстр країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України

1. Продукти можуть ввозитися на митну територію України, якщо вони походять з країни або її окремої території (зони або компартмента), яка внесена до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України.

2. Країна-експортер вноситься до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України, якщо з нею укладено угоду про еквівалентність або якщо результати державного контролю, проведеного компетентним органом відповідно до статті 59 цього Закону, підтверджують відповідність (еквівалентність) системи державного контролю країни-експортера законодавству України. Якщо результати зазначеного державного контролю підтверджують, що система державного контролю країни-експортера відповідає законодавству України лише на окремій її території, до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України, вноситься відповідна окрема територія.

3. Потужність, розташована в країні-експортері, вноситься до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України:

1) якщо результати державного контролю такої потужності, проведеного компетентним органом України у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, підтверджують її відповідність законодавству України;

2) або якщо країною-експортером надано письмові гарантії щодо забезпечення нею регулярного та ефективного контролю такої потужності з метою забезпечення відповідності законодавству України продуктів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України;

3) або якщо така потужність внесена до реєстру затверджених потужностей, що ведеться країною-експортером, і її автоматичне внесення до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України, передбачено рішенням компетентного органу про визнання еквівалентності системи державного контролю зазначеної країни-експортера відповідно до частини першої статті 62 цього Закону.

4. Ввезення (пересилання) оператором ринку на митну територію України продуктів, вироблених на потужностях, що не відповідають вимогам законодавства України, забороняється.

5. Реєстр країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України, ведеться, регулярно оновлюється та оприлюднюється компетентним органом на його офіційному веб-сайті у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

Стаття 62. Еквівалентність систем державного контролю

1. У разі належного виконання угоди про еквівалентність та/або отримання задовільних результатів державного контролю країни-експортера, проведеного відповідно до статті 59 цього Закону, компетентний орган має право прийняти рішення про визнання еквівалентності системи державного контролю країни-експортера (окремої частини такої системи) та системи державного контролю України.

2. У рішенні, визначеному в частині першій цієї статті, зазначаються умови імпорту з відповідної країни-експортера або її окремої території (зони або компартмента). Такі умови можуть передбачати застосування загальних заходів державного контролю або спеціальних заходів, передбачених частиною першою статті 60 цього Закону.

3. Рішення, зазначене в частині першій цієї статті, невідкладно скасовується у разі невиконання будь-якої з передбачених ним умов визнання еквівалентності системи державного контролю країни-експортера.

4. Порядок визнання еквівалентності системи державного контролю країни-експортера встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

Розділ VIII

ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ

Стаття 63. Принципи фінансування державного контролю

1. Фінансування державного контролю здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, крім випадків, передбачених цим Законом.

2. Вартість державного контролю, що фінансується за рахунок операторів ринку, не може перевищувати розміру витрат на:

оплату праці працівників компетентного органу та його територіальних органів, які безпосередньо здійснюють державний контроль, а також пов'язаних з ними витрат на сплату податків та інших платежів, які є обов'язковими згідно із законом;

утримання (експлуатацію) приміщень, інструментів, обладнання, необхідних для здійснення державного контролю;

канцелярські товари, що використовуються під час здійснення державного контролю;

службові відрядження працівників компетентного органу та його територіальних органів, які безпосередньо здійснюють державний контроль;

відбір зразків та проведення простих і лабораторних досліджень (випробувань).

3. Розмір плати за здійснення державного контролю, що фінансується операторами ринку, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, спільно із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, щороку оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті калькуляцію розміру плати за здійснення державного контролю, а також звіт про використання коштів, отриманих від операторів ринку як плата за здійснення державного контролю.

Стаття 64. Державний контроль, що фінансується за рахунок операторів ринку

1. Державний контроль фінансується за рахунок операторів ринку або уповноважених ними осіб у таких випадках:

1) здійснення державного контролю вантажів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, чи вивозяться (пересилаються) з неї, крім державного контролю, що здійснюється в межах щорічного плану державного моніторингу;

2) здійснення передзабійного та післязабійного огляду відповідно до законодавства;

3) здійснення позапланових заходів державного контролю, крім позапланових заходів, що проводяться:

за зверненням фізичної особи про порушення оператором ринку її законних прав, якщо за результатами здійснення цих заходів такі порушення не було підтверджено;

на підставі обґрунтованої підозри щодо невідповідності, якщо за результатами здійснення цих заходів така невідповідність не була підтверджена.

Розділ IX

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ, ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ ТА КОРМИ

Стаття 65. Відповідальність за порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми

1. Оператори ринку несуть відповідальність за такі правопорушення:

1) порушення встановлених законодавством гігієнічних вимог до виробництва та/або обігу харчових продуктів або кормів, якщо це створює загрозу для життя та/або здоров'я людини або тварини, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі десяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі шести мінімальних заробітних плат;

2) виробництво та/або обіг харчових продуктів або кормів з використанням незареєстрованої потужності, якщо обов'язковість її державної реєстрації встановлена законом, -

тягнуть за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі двадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі одинадцяти мінімальних заробітних плат;

3) виробництво, зберігання харчових продуктів або кормів без отримання експлуатаційного дозволу на відповідну потужність, якщо обов'язковість його отримання встановлена законом, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі тридцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі двадцяти мінімальних заробітних плат;

4) невиконання визначеного законом обов'язку щодо впровадження на потужностях постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі тридцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'ятнадцяти мінімальних заробітних плат;

5) реалізація харчових продуктів або кормів, маркування яких не відповідає законодавству, якщо це створює загрозу для життя та/або здоров'я людини або тварини, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат;

6) порушення вимог щодо забезпечення простежуваності, передбачених законодавством про харчові продукти та корми, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат;

7) невиконання обов'язку щодо відкликання або вилучення з обігу небезпечних харчових продуктів або кормів -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі тридцяти п'яти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі тридцяти мінімальних заробітних плат;

8) використання, реалізація незареєстрованих об'єктів санітарних заходів або кормових добавок, якщо обов'язковість їх державної реєстрації встановлена законом, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі вісімнадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі дванадцяти мінімальних заробітних плат;

9) пропонування до реалізації або реалізація непридатних харчових продуктів або кормів -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі двадцяти п'яти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі сімнадцяти мінімальних заробітних плат;

10) пропонування до реалізації або реалізація харчових продуктів або кормів, які є шкідливими для здоров'я людини або тварини, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі сорока мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі двадцяти п'яти мінімальних заробітних плат;

11) пропонування до реалізації або реалізація швидкопсувних харчових продуктів або кормів, строки зберігання яких закінчилися, якщо внаслідок цього харчові продукти або корми не стали шкідливими для здоров'я людини або тварини, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі дванадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі восьми мінімальних заробітних плат;

12) пропонування до реалізації або реалізація харчових продуктів або кормів, що не є швидкопсувними, мінімальні строки зберігання яких закінчилися, якщо внаслідок цього харчові продукти або корми не стали шкідливими для здоров'я людини або тварини, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі трьох мінімальних заробітних плат;

13) порушення значень параметрів безпечності об'єктів санітарних заходів або кормів, встановлених законодавством про харчові продукти та корми, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі десяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат;

14) невиконання рішення посадової особи компетентного органу, його територіального органу про знищення небезпечного харчового продукту, допоміжних матеріалів для переробки, небезпечних кормів або кормових добавок -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі вісімнадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі десяти мінімальних заробітних плат;

15) реалізація продуктів, які ввезені (переслані) на митну територію України як торговельні (виставкові) зразки або об'єкти наукових досліджень відповідно до пункту 5 частини восьмої статті 41 цього Закону, порушення вимог щодо їх знищення або вивезення (пересилання) за межі України або інших встановлених законодавством правил поводження з ними -

тягнуть за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі двадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'ятнадцяти мінімальних заробітних плат;

16) ненадання, несвоєчасне надання, надання недостовірної інформації на вимогу посадової особи компетентного органу або його територіального органу -

тягнуть за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі трьох мінімальних заробітних плат;

17) відмова в допуску посадової особи компетентного органу або його територіального органу до здійснення державного контролю з підстав, не передбачених законом, або інше перешкоджання її законній діяльності -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі десяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі семи мінімальних заробітних плат;

18) невиконання, несвоєчасне виконання рішення головного державного інспектора (головного державного ветеринарного інспектора) про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі п'ятдесяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі сорока мінімальних заробітних плат;

19) невиконання, несвоєчасне виконання законних вимог (приписів) посадової особи компетентного органу, його територіального органу щодо усунення порушень цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат.

2. У разі вчинення оператором ринку будь-якого з правопорушень, передбачених пунктами 2-4, 6, 8, 9, 11, 12 частини першої цієї статті, вперше протягом останніх трьох років, що передують вчиненню такого правопорушення, державний інспектор (державний ветеринарний інспектор) видає оператору ринку припис щодо усунення порушень цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми без оформлення відповідного протоколу.

Стаття 66. Провадження у справах про порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми

1. Провадження у справах про порушення юридичними особами та фізичними особами - підприємцями цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми здійснюється відповідно до положень цієї статті.

2. Штраф за порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми може бути накладено протягом шести місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

3. Протокол про порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми (далі - протокол) за результатами здійснення заходів державного контролю мають право складати державні інспектори та державні ветеринарні інспектори.

4. У протоколі зазначаються:

1) дата і місце його складення;

2) посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол;

3) відомості про особу, щодо якої складено протокол (найменування та місцезнаходження юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання фізичної особи - підприємця, адреса відповідної потужності, контактні дані);

4) місце, час вчинення і суть вчиненого порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми;

5) посилання на положення нормативно-правового акта (із зазначенням відповідної статті, пункту, її частини чи абзацу), яке було порушено особою, щодо якої складено протокол;

6) посилання на акт державного контролю та інші докази, якими підтверджується вчинення порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми особою, щодо якої складено протокол;

7) прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання, контактні дані свідків та/або потерпілих та їхні пояснення (за наявності);

8) пояснення особи, щодо якої складено протокол, або її представника чи запис про відмову від надання пояснень;

9) інші відомості, що сприяють всебічному та об'єктивному розгляду і вирішенню справи (за наявності).

5. Форма протоколу затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

6. Особа, щодо якої складено протокол, або її представник має право викласти у протоколі або на окремому аркуші, що додається до нього, своє пояснення щодо змісту протоколу, засвідчивши їх особистим підписом. У разі відмови особи, щодо якої складено протокол, або її представника від надання таких пояснень у протоколі робиться відповідний запис. Викладені у протоколі або на окремому аркуші, що додається до нього, пояснення свідків та/або потерпілих засвідчуються їхніми підписами.

7. Протокол складається у двох примірниках та підписується особою, яка його склала. Один примірник протоколу вручається під розписку особі, щодо якої складено протокол, або її представникові, а другий - зберігається у компетентному органі або його територіальному органі. У разі відмови особи, щодо якої складено протокол, або її представника від отримання примірника протоколу в ньому робиться відповідний запис, і не пізніше наступного робочого дня після складення протокол надсилається такій особі рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення. У разі ненадання особою, щодо якої складено протокол, інформації про її місцезнаходження (місце проживання) протокол надсилається за відповідною адресою, зазначеною в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, і вважається врученим незалежно від факту його отримання такою особою.

8. Справа про порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми (далі - справа) розглядається компетентним органом або його територіальними органами. Від імені зазначених органів розглядати справи мають право головні державні інспектори та головні державні ветеринарні інспектори.

9. Справа розглядається не пізніше п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання відповідною посадовою особою протоколу та інших матеріалів справи. За письмовим клопотанням особи, щодо якої складено протокол, розгляд справи відкладається, але не більше ніж на десять робочих днів, для подання нею додаткових матеріалів або з інших поважних причин.

10. Час і місце розгляду справи повідомляються особі, щодо якої складено протокол, не пізніше ніж за п'ять робочих днів до дня її розгляду. Повідомлення про час і місце розгляду справи вручається особі, щодо якої складено протокол, або її представникові під розписку або надсилається їй рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення. Повідомлення про час і місце розгляду справи, надіслане рекомендованим поштовим відправленням за місцезнаходженням (місцем проживання) особи, щодо якої складено протокол, зазначеним у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, вважається врученим незалежно від факту його отримання такою особою.

11. Справа може бути розглянута за відсутності особи, щодо якої складено протокол, якщо є відомості про її належне повідомлення про час і місце розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

12. Особа, щодо якої складено протокол, має право ознайомитися з матеріалами справи, надавати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання, користуватися правовою допомогою адвоката або іншого фахівця у галузі права, оскаржувати постанову у справі.

13. Справа не може бути розпочата, а розпочата справа підлягає закриттю у разі:

- 1) відсутності події або складу порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми;
- 2) втрати чинності положенням закону, яким встановлено відповідальність за порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми;
- 3) закінчення визначеного законом строку, протягом якого може бути накладено штраф;
- 4) наявності за тим самим фактом порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми постанови про накладення штрафу або нескасованої постанови про закриття справи, винесеної щодо тієї самої особи;
- 5) державної реєстрації припинення у результаті ліквідації юридичної особи, щодо якої складено протокол;
- 6) смерті фізичної особи - підприємця, щодо якої складено протокол.

14. За результатами розгляду справи головний державний інспектор (головний державний ветеринарний інспектор) вносить одну з таких постанов:

- 1) про накладення штрафу;

2) про закриття справи.

15. Постанова у справі має містити:

1) прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка винесла постанову;

2) дату і місце розгляду справи;

3) відомості про особу, щодо якої винесено постанову, а також потерпілого (за наявності);

4) опис обставин, встановлених під час розгляду справи, та доказів, що їх підтверджують;

5) посилання на положення законодавства, які були порушені, та/або зазначення підстав для закриття справи;

6) посилання на положення закону, які передбачають відповідальність за правопорушення;

7) прийняте у справі рішення.

Постанова про накладення штрафу має відповідати вимогам до виконавчого документа, передбаченим Законом України "Про виконавче провадження".

16. Постанова у справі вручається особі, щодо якої її винесено, або її представникові під розписку або надсилається рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення протягом трьох робочих днів з дня її винесення.

17. Потерпілий та особа, щодо якої винесено постанову у справі, мають право оскаржити її в адміністративному (досудовому) порядку або до суду в порядку, визначеному законом, протягом одного місяця з дня її винесення. Скарга на постанову у справі, подана в адміністративному (досудовому) порядку, залишається без розгляду у разі оскарження цієї постанови до суду.

18. Якщо останній день строку подання скарги на постанову у справі в адміністративному (досудовому) порядку припадає на вихідний, святковий або неробочий день, останнім днем строку вважається наступний за вихідним, святковим або неробочим робочий день. За відповідною заявою скаржника орган (посадова особа), уповноважений на розгляд скарги, поновлює цей строк у разі визнання причин його пропуску поважними.

19. Оскарження постанови у справі в адміністративному (досудовому) порядку здійснюється шляхом подання через орган, який її виніс, скарги до територіального органу компетентного органу вищого рівня або компетентного органу. Скарга, що надійшла, протягом трьох робочих днів передається (надсилається) разом із справою до територіального органу компетентного органу вищого рівня або компетентного органу та розглядається відповідним головним державним інспектором (головним державним ветеринарним інспектором) протягом десяти робочих днів з дня її отримання останнім.

20. За результатами розгляду скарги на постанову у справі в адміністративному (досудовому) порядку може бути прийнято одне з таких рішень:

1) про залишення постанови без змін, а скарги - без задоволення;

2) про скасування постанови і закриття справи;

3) про скасування постанови та прийняття нової постанови.

21. Порядок адміністративного (досудового) оскарження постанови у справі затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини.

22. Постанова у справі, яку не було оскаржено у встановлений законом строк, набирає законної сили після закінчення строку на її оскарження. Постанова у справі, оскаржена в адміністративному (досудовому) порядку, набирає законної сили після закінчення одного місяця з дня залишення відповідної скарги без задоволення. Постанова у справі, оскаржена до суду, набирає законної сили з дня набрання законної сили відповідним судовим рішенням.

23. Штраф підлягає сплаті протягом п'ятнадцяти днів після набрання законної сили постановою про накладення штрафу. Сплата штрафу не звільняє особу, щодо якої винесено постанову у справі, від обов'язку усунення допущеного правопорушення, а також від обов'язку відшкодування пов'язаної з ним шкоди (завданих збитків).

24. Якщо штраф не сплачено у строк, встановлений частиною двадцять третьою цієї статті, примусове виконання постанови про накладення штрафу здійснюється в порядку, встановленому Законом України "Про виконавче провадження". Суми штрафів зараховуються до державного бюджету.

Стаття 67. Тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів

1. Не пізніше наступного дня з дня виявлення порушення законодавства про харчові продукти та корми головний державний інспектор (головний державний ветеринарний інспектор) приймає рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів, якщо таке виробництво та/або обіг становлять загрозу для життя та/або здоров'я людини та/або тварини. Рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів повинно обмежувати відповідну господарську діяльність лише в частині, що є необхідною та достатньою для усунення загрози для життя та/або здоров'я людини та/або тварини, та має визначати, який конкретний вид діяльності та з використанням якої потужності (її частини) підлягає тимчасовому припиненню.

2. Рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів набирає чинності з моменту його вручення операторові ринку і оприлюднення на офіційному веб-сайті компетентного органу та діє протягом визначеного таким рішенням строку, але не більше 10 робочих днів.

3. Якщо для усунення оператором ринку порушення законодавства про харчові продукти та/або корми необхідно припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів на час, що перевищує граничний строк, встановлений частиною другою цієї статті, головний державний інспектор (головний державний ветеринарний інспектор) звертається в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України, до суду з позовом про зобов'язання оператора ринку тимчасово припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів. Позов про зобов'язання оператора ринку тимчасово припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів має бути подано до суду не пізніше закінчення строку дії рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів.

4. Оператор ринку має право відновити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів, якщо:

1) відсутня постанова суду, що набрала законної сили, про зобов'язання оператора ринку тимчасово припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів та закінчився строк тимчасового припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів, визначений у рішенні головного державного інспектора (головного державного ветеринарного інспектора);

2) суд скасував рішення головного державного інспектора (головного державного ветеринарного інспектора) про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів;

3) суд, який ухвалив постанову про зобов'язання оператора ринку тимчасово припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів, постановив ухвалу про її скасування на підставі усунення або припинення існування обставин, які стали підставою для її прийняття;

4) головний державний інспектор (головний державний ветеринарний інспектор) скасував винесене ним рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів на підставі усунення або припинення існування обставин, які стали підставою для його винесення.

Розділ X

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через дев'ять місяців з дня його опублікування, крім:

частини другої статті 32 цього Закону, яка набирає чинності через два роки з дня опублікування цього Закону;

пункту 2 частини другої статті 31, частин першої - четвертої статті 34, частини першої статті 61 цього Закону, які набирають чинності через три роки з дня опублікування цього Закону;

підпунктів "г", "д", "з" підпункту 2, абзаців першого і другого підпункту 3, підпункту "в", абзаців першого і четвертого підпункту "г", підпунктів "е", "з", "и", "й" підпункту 4, підпункту 8, абзаців першого, четвертого і п'ятого підпункту 9 пункту 5, пункту 7 цього розділу, які набирають чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Установити, що протягом трьох років з дня опублікування цього Закону:

1) лабораторні дослідження (випробування) для цілей державного контролю можуть проводитися державними лабораторіями, перелік яких затверджується та оприлюднюється компетентним органом на його офіційному веб-сайті;

2) компетентний орган має право надавати повноваження державного ветеринарного інспектора, крім повноважень щодо проведення аудиту, особі, яка працює в системі компетентного органу та має освіту у галузі ветеринарної медицини або охорони здоров'я, у тому числі якщо вона не відповідає вимогам, передбаченим статтею 13 цього Закону;

3) компетентний орган має право надавати повноваження офіційного ветеринарного лікаря спеціалісту ветеринарної медицини, у тому числі якщо він не відповідає вимогам, передбаченим статтею 13 цього Закону;

4) компетентний орган має право надавати повноваження помічника державного ветеринарного інспектора особі, яка працює в системі компетентного органу та має освіту у галузі ветеринарної медицини або охорони здоров'я, у тому числі якщо вона не відповідає вимогам, передбаченим частиною першою статті 14 цього Закону.

3. Установити, що протягом п'яти років з дня опублікування цього Закону:

1) призначеними прикордонними інспекційними постами та призначеними пунктами пропуску на державному кордоні України для цілей цього Закону вважаються всі пункти пропуску на державному кордоні України та зони митного контролю на митній території України, визначені відповідно до митного законодавства, у тому числі якщо вони не відповідають вимогам цього Закону;

2) вантажі, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, підлягають документальним перевіркам, перевіркам відповідності та фізичним перевіркам у пунктах пропуску через державний кордон України або зонах митного контролю на митній території України відповідно до вимог, встановлених розділом VII цього Закону;

3) повідомлення про надходження вантажів, зазначені у частині шостій статті 41 та частині третій статті 57 цього Закону, надсилаються електронною поштою до територіального органу компетентного органу, відповідального за здійснення документальних перевірок, перевірок відповідності та фізичних перевірок у відповідному пункті пропуску через державний кордон України або зоні митного контролю на митній території України, на яку відправляється вантаж;

4) міжнародні сертифікати на вантажі, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України, можуть заповнюватися державною мовою країни, в якій їх видано, та/або англійською мовою та повинні супроводжуватися перекладом на українську мову, який засвідчується оператором ринку або особою, відповідальною за вантаж.

4. До 1 січня 2021 року компетентний орган має право уповноважувати на проведення лабораторних досліджень (випробувань) на трихінельоз для цілей державного контролю лабораторії, які не є акредитованими лабораторіями та розташовані на бійнях або потужностях з

розбирання диких тварин, якщо результати проведеної компетентним органом перевірки підтверджують здатність таких лабораторій забезпечувати належну якість відповідних досліджень.

5. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Митному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., №№ 44-48, ст. 552):

а) у частині першій статті 4:

доповнити пунктом 9¹ такого змісту:

"9¹) державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин - документальна перевірка, перевірка відповідності та фізична перевірка, які здійснюються відповідно до Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин";

пункт 42 викласти в такій редакції:

"42) попередній документальний контроль - контрольні заходи, які полягають у перевірці документів та відомостей, необхідних для здійснення державних санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного контролю, та здійснюються органами доходів і зборів у пунктах пропуску через державний кордон України щодо товарів, що переміщуються через митний кордон України";

б) у статті 319:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати державному санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному, екологічному, радіологічному контролю, а також державному контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин. У пунктах пропуску через державний кордон України зазначені види державного контролю (крім радіологічного та державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин) здійснюються органами доходів і зборів у формі попереднього документального контролю на підставі інформації, отриманої від державних органів, уповноважених на здійснення цих видів контролю, з використанням засобів інформаційних технологій. Органи доходів і зборів взаємодіють з державними органами, уповноваженими на здійснення зазначених видів контролю, координують роботу з їх здійснення у пунктах пропуску через державний кордон і в зонах митного контролю на митній території України в порядку, встановленому цим Кодексом та законами України";

після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

"5. У пунктах пропуску через державний кордон України державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин здійснюється органом, уповноваженим на здійснення зазначеного виду державного контролю".

У зв'язку з цим частини п'яту - восьму вважати відповідно частинами шостою - дев'ятою;

частину дев'яту викласти в такій редакції:

"9. Митний контроль та митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, завершуються тільки після проведення встановлених законами України для кожного товару видів контролю, зазначених у частинах першій та п'ятій цієї статті. При вивезенні товарів за межі митної території України радіологічний контроль може здійснюватися в органах доходів і зборів відправлення при завершенні митного оформлення або у пунктах пропуску через державний кордон України при завершенні митного контролю товарів";

2) у Законі України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 41-42, ст. 2024; 2015 р., № 4, ст. 19; 2016 р., № 4, ст. 40):

а) у статті 1:

у частині першій:

пункти 2, 4, 6, 8, 17-19, 40, 45, 61, 67, 68, 71, 76, 87, 89 і 90 виключити;

пункти 33, 34, 50 викласти в такій редакції:

"33) коригувальна дія - дія, що визначається та здійснюється з метою усунення причини виявленої невідповідності;

34) корекція - дія, яка визначається та здійснюється з метою усунення виявленої невідповідності, у тому числі поводження з небезпечними харчовими продуктами, спрямоване на недопущення їх споживання людиною";

"50) об'єкти санітарних заходів - харчові продукти, допоміжні матеріали для переробки, предмети та матеріали, що контактують з харчовими продуктами";

абзац четвертий пункту 92 викласти в такій редакції:

"тварин, які не призначені для споживання людиною живими";

доповнити частиною другою такого змісту:

"2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин";

б) абзац п'ятий частини першої статті 3, абзац шостий частини першої статті 5, абзац четвертий частини другої статті 6, статті 8-14, 28, 35, 53-59, 63-65, частину другу статті 66 виключити;

в) в абзаці другому частини другої статті 6 слова "гігієнічні вимоги до об'єктів санітарних заходів" виключити;

г) статтю 7 викласти в такій редакції:

"Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів

1. Центральний орган виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, затверджує:

гігієнічні вимоги до виробництва та обігу харчових продуктів;

порядок затвердження експортних потужностей, ведення їх реєстру та внесення змін до нього;

правила забою тварин.

Центральний орган виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом";

г) частину другу статті 23 викласти в такій редакції:

"2. Обов'язок отримання експлуатаційного дозволу не поширюється в частині відповідної діяльності на операторів ринку, які здійснюють:

первинне виробництво харчових продуктів тваринного походження, а також пов'язану з ним діяльність, зокрема зберігання та поводження з первинною продукцією в місці первинного виробництва, за умови що при цьому істотно не змінюється стан такої продукції;

транспортування харчових продуктів тваринного походження, у тому числі тих, які потребують дотримання температурного режиму та не можуть зберігатися при температурі вище 10 °С, залишаючись придатними для споживання людиною;

зберігання харчових продуктів тваринного походження, які не потребують дотримання температурного режиму та можуть зберігатися при температурі вище 10 °С, залишаючись придатними для споживання людиною;

виробництво та/або зберігання харчових продуктів, інгредієнтами яких є виключно продукти рослинного походження та/або перероблені продукти тваринного походження;

експлуатацію закладів громадського харчування та закладів роздрібної торгівлі, що відповідають вимогам, встановленим Кабінетом Міністрів України. До моменту встановлення таких вимог цей виняток поширюється на всі заклади громадського харчування та заклади роздрібної торгівлі";

д) частину першу статті 25 викласти в такій редакції:

"1. Державній реєстрації підлягають потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів, на які не вимагається отримання експлуатаційного дозволу.

Не підлягає державній реєстрації як окрема потужність транспортний засіб, що використовується оператором ринку у зв'язку з експлуатацією іншої належної йому зареєстрованої потужності або потужності, на яку видано експлуатаційний дозвіл. Транспортні засоби, що використовуються оператором ринку виключно для перевезення харчових продуктів, яке не пов'язане з експлуатацією належної йому зареєстрованої потужності або потужності, на яку видано експлуатаційний дозвіл, підлягають кумулятивній державній реєстрації, для якої подається одна заява (незалежно від кількості відповідних транспортних засобів) та за результатами якої присвоюється один особистий реєстраційний номер. Транспортний засіб, що використовується як потужність з реалізації харчових продуктів кінцевим споживачам, підлягає державній реєстрації як окрема потужність";

е) частини першу і другу статті 26 викласти в такій редакції:

"1. Потужності з виробництва харчових продуктів, призначених для експорту з України (далі - експортні потужності), затверджуються компетентним органом, якщо це вимагається країною призначення.

2. Компетентний орган здійснює інспектування експортної потужності на відповідність вимогам країни призначення виключно за запитом оператора ринку, який має намір експортувати харчові продукти до країни призначення, що вимагає затвердження експортної потужності компетентним органом. Компетентний орган затверджує експортну потужність, якщо за результатами інспектування підтверджено її відповідність вимогам країни призначення";

є) у статті 34:

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

"2. Забороняється здійснювати забій свійських копитних тварин, диких ссавців, вирощених на фермі, відмінних від зайцеподібних, а також забій свійської птиці та кролів не на бійні, що має експлуатаційний дозвіл. Ця норма не стосується забою зазначених тварин в обсязі, що не перевищує трьох голів свійських парнокопитних тварин або інших копитних тварин на тиждень, за умови проведення передзабійного та післязабійного огляду державним ветеринарним інспектором або уповноваженим ветеринаром у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, а також п'яти голів свійської птиці, кролів на день";

частини третю - одинадцяту виключити;

ж) частину сьому статті 37 викласти в такій редакції:

"7. Якщо інше не передбачене законом, єдиним документом, яким мають супроводжуватися об'єкти санітарних заходів під час їх перевезення (пересилання), не пов'язаного із здійсненням експортних або імпортних операцій, є товарно-транспортна накладна";

з) статтю 53 викласти в такій редакції:

"Стаття 53. Вантажі, які при ввезенні (пересиланні) на митну територію України супроводжуються міжнародним сертифікатом

1. При ввезенні (пересиланні) на митну територію України міжнародними сертифікатами повинні супроводжуватися вантажі з:

1) харчовими продуктами тваринного походження;

2) композитними продуктами (харчовими продуктами, що містять у своєму складі одночасно перероблені харчові продукти тваринного походження та харчові продукти рослинного походження, включаючи такі, в яких переробка первинної продукції є невід'ємною частиною виробництва кінцевого продукту), крім визначених у частині другій цієї статті.

2. До композитних продуктів, вантажі з якими при ввезенні (пересиланні) на митну територію України не повинні супроводжуватися міжнародними сертифікатами, належать композитні продукти, що відповідають одночасно таким умовам:

1) не містять у своєму складі м'ясних продуктів;

2) складаються менше ніж наполовину:

з переробленого молочного продукту та є придатними для тривалого зберігання при температурі навколишнього середовища або під час виробництва були піддані кулінарній чи термічній обробці всього продукту у спосіб, за якого відбувається повна денатурація сировини, або з переробленого рибного чи яєчного продукту;

3) запаковані або герметично закриті в чистих контейнерах;

4) супроводжуються комерційним документом та мають маркування українською мовою, що в сукупності забезпечує надання інформації, яка вимагається законом для харчового продукту, у тому числі про вид, країну походження, виробника, інгредієнти, обсяг композитного продукту в одній упаковці та кількість упаковок.

3. Для цілей державного контролю вантажів з іншими об'єктами санітарних заходів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, від оператора ринку можуть вимагатися виключно документи, що є обов'язковими згідно із законодавством для проведення митного контролю та містять інформацію про безпечність або окремі показники якості таких об'єктів санітарних заходів";

и) статтю 60 доповнити частинами другою - четвертою такого змісту:

"2. Міжнародні сертифікати видаються виключно за зверненням оператора ринку і заповнюються українською мовою та/або англійською мовою або мовою країни призначення. Міжнародні сертифікати на вантажі з окремими видами харчових продуктів нетваринного походження видаються за формою, погодженою компетентним органом України та компетентним органом країни призначення, або за формою, встановленою країною призначення. Компетентний орган розробляє, затверджує та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті методичні рекомендації щодо здійснення експорту вантажів з окремими видами харчових продуктів нетваринного походження та порядку оформлення (заповнення) відповідних міжнародних сертифікатів.

3. Якщо інше не встановлено законом, розмір плати, яка стягується з оператора ринку на користь компетентного органу за видачу міжнародного сертифіката на вантаж з харчовими продуктами нетваринного походження, становить 0,05 місячного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на дату відповідного звернення оператора ринку.

4. Якщо інше не встановлено законом, міжнародний сертифікат на вантаж з харчовими продуктами нетваринного походження видається державним інспектором не пізніше одного робочого дня з дати звернення оператора ринку до територіального органу компетентного

органу (без урахування часу, необхідного для проведення лабораторних досліджень (випробувань), якщо такі вимагаються країною призначення), за умови що в результаті перевірки вантажу встановлено його відповідність вимогам країни призначення";

і) назву розділу X викласти в такій редакції:

"Розділ X АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ";

і) у статті 62:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 62. Перелік адміністративних послуг та розмір плати за їх надання";

частину першу та пункти 3 і 4 частини другої виключити;

3) у розділі II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 41-42, ст. 2024):

в абзацах другому і третьому підпункту 1 пункту 1 слово "необроблені" замінити словом "неперероблені";

пункт 2 виключити;

4) у Законі України "Про ветеринарну медицину" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 5-6, ст. 53 із наступними змінами):

а) у статті 1:

терміни "загальнодержавна програма контролю", "зона, вільна від хвороби тварин, що підлягає повідомленню", "зона з незначною присутністю хвороби, що підлягає повідомленню" викласти в такій редакції:

"загальнодержавна програма контролю - програма, що розробляється Департаментом та виконується державною службою ветеринарної медицини, або у разі якщо це стосується іноземної країни, - її ветеринарною адміністрацією, з метою контролю (у тому числі локалізації та/або ліквідації) хвороби тварин та/або забруднюючих речовин і залишкових кількостей ветеринарних препаратів у продуктах тваринного походження і кормах шляхом здійснення спеціальних заходів, що застосовуються на всій території країни або в окремій зоні (зонах) та/або окремому компартменті (компартментах) на її території";

"зона або компартмент, вільні від хвороби тварин, що підлягає повідомленню, - зона або компартмент, в яких відсутність певної хвороби тварин підтверджується виконанням вимог щодо вільного статусу, встановлених відповідними міжнародними організаціями. Всередині зони або компартмента повинні ефективно проводитися відповідні заходи контролю (локалізації) стосовно товарів та інших об'єктів, які можуть переносити відповідні хвороби тварин, включаючи транспортні засоби";

"зона або компартмент з незначною присутністю хвороби, що підлягає повідомленню, - зона або компартмент всієї країни, її частини, декількох країн або їх частин, де за визначенням адміністрації ветеринарної медицини хвороба тварин присутня на низькому рівні і в якій живаються ефективні заходи обстеження, контролю (локалізації) або ліквідації";

доповнити з урахуванням алфавітного порядку терміном такого змісту:

"компартмент - тваринна субпопуляція одного або декількох господарств з єдиною системою управління біологічною безпекою, що має окремий ветеринарно-санітарний статус щодо однієї або кількох хвороб, стосовно яких запроваджено заходи нагляду, контролю та біологічної безпеки";

б) статтю 2 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Цей Закон діє з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин";

в) в абзаці чотирнадцятому статті 3 слова "виконання загальнодержавної програми" виключити;

г) статтю 6 після абзацу четвертого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"затверджує вимоги щодо ввезення на митну територію України живих тварин та їхнього репродуктивного матеріалу;

затверджує порядок визначення ветеринарно-санітарного статусу країн-експортерів та їх окремих територій (зони/компартмента)".

У зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом сьомим;

г) у статті 7:

пункт 8 частини сьомої викласти в такій редакції:

"8) визначення ветеринарно-санітарного статусу України, окремих зон та компартментів у межах її території, ветеринарно-санітарного стану потужностей (об'єктів) в Україні";

у пункті 5 частини восьмої слова "загальнодержавної програми здійснення" замінити словом "планів";

д) пункт 3 частини першої статті 13 доповнити словами "та/або відповідного компартмента";

е) у частині четвертій статті 17 слова "загальнодержавну програму здійснення" замінити словом "плани";

є) у пункті 1 частини першої статті 22 слова "зон, вільних від хвороб тварин, або зон з незначною присутністю хвороб тварин" замінити словами "зон або компартментів, вільних від хвороб тварин, зон або компартментів із незначною присутністю хвороб тварин";

ж) підпункт "в" пункту 9 частини першої статті 29 після слова "зонування" доповнити словами "та/або компартменталізації";

з) у пункті 4 частини третьої статті 61 слова "щорічний план" замінити словами "щорічні плани";

и) у статті 78:

у назві слово "Програма" замінити словом "План";

у частині першій слова "державної програми" замінити словом "плану", а слово "розроблена" - словом "розроблений";

і) у пункті 4 частини першої статті 85 слова "зон, які є вільними від хвороб, що підлягають повідомленню, або у випадках, рекомендованих МЕБ, - із зон з низьким рівнем присутності хвороби, що підлягає повідомленню" замінити словами "зон або компартментів, вільних від хвороб, що підлягають повідомленню, або у випадках, рекомендованих МЕБ, - із зон або компартментів з низьким рівнем присутності хвороби, що підлягає повідомленню";

ї) у пункті 1 частини першої статті 91 слова "в країні походження або в зоні, з якої походять тварини" замінити словами "в країні, зоні або компартменті походження тварин";

й) у статті 98:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 98. Фінансування протиепізоотичних заходів та планів моніторингу";

слова "загальнодержавних довгострокових програм з питань ветеринарної медицини, у тому числі загальнодержавної програми здійснення" замінити словом "планів";

к) у тексті Закону:

слова "Головний державний інспектор ветеринарної медицини України" в усіх відмінках та числах замінити словами "Головний державний ветеринарний інспектор України" у відповідному відмінку та числі;

слова "головний державний інспектор ветеринарної медицини" в усіх відмінках та числах замінити словами "головний державний ветеринарний інспектор" у відповідному відмінку та числі;

слова "державний інспектор ветеринарної медицини" в усіх відмінках та числах замінити словами "державний ветеринарний інспектор" у відповідному відмінку та числі;

слова "уповноважений (офіційний) лікар ветеринарної медицини", "уповноважений лікар ветеринарної медицини" в усіх відмінках та числах замінити словами "офіційний ветеринарний лікар" у відповідному відмінку та числі;

5) статтю 2 Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 29, ст. 389 із наступними змінами) доповнити частиною шостою такого змісту:

"Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, його територіальні органи зобов'язані забезпечити дотримання з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин", виключно вимог частин першої, четвертої, шостої - сьомої, абзацу другого частини десятої, частин дванадцятої - чотирнадцятої статті 4, частин першої (крім вимоги щодо отримання погодження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного контролю, або відповідного державного колегіального органу на проведення позапланового заходу) та третьої статті 6, частин першої - четвертої, шостої, восьмої - десятої статті 7, частин першої та другої статті 12, статей 13-18, 20, 21 цього Закону";

6) статтю 2 Закону України "Про особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 49, ст. 558) доповнити другою такого змісту:

"2. Дія цього Закону не поширюється на суспільні відносини, пов'язані з державним контролем за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин";

7) пункт 1 частини другої статті 2 Закону України "Про адміністративні послуги" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 32, ст. 409; 2016 р., № 51, ст. 833) викласти в такій редакції:

"1) здійснення державного нагляду (контролю), у тому числі державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин";

8) частину першу статті 7 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 23, ст. 158; 2016 р., № 4, ст. 40, № 51, ст. 833) доповнити пунктом 33 такого змісту:

"33) виробництво ветеринарних препаратів";

9) у Законі України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 48, ст. 483 із наступними змінами):

частину другу статті 2 доповнити абзацом другим такого змісту:

"Дія цього Закону не поширюється на відносини, пов'язані із загальним документом на ввезення та загальним ветеринарним документом на ввезення, які передбачені Законом України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин";

частину четверту статті 4¹ доповнити абзацом третім такого змісту:

"Положення цієї частини не застосовуються у разі надання в тимчасове користування потужностей, у тому числі їх частин, на які видано експлуатаційний дозвіл відповідно до Закону України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів".

6. До приведення законодавства у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

7. Кабінету Міністрів України протягом дев'яти місяців з дня опублікування цього Закону:

затвердити план заходів із створення та облаштування призначених прикордонних інспекційних постів та призначених пунктів пропуску на державному кордоні України;

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що впливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом з урахуванням вимог законодавства Європейського Союзу щодо діяльності уповноважених осіб та забезпечення благополуччя тварин відповідно до напрямів, визначених в Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

забезпечити набрання чинності всіма зазначеними у цьому пункті нормативно-правовими актами одночасно з набранням чинності цим Законом.

8. До моменту затвердження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, форм актів державного контролю, але не пізніше 1 січня 2018 року, інспектування та аудит можуть здійснюватися із застосуванням уніфікованих форм актів перевірки, затверджених відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом.

9. Країни, з яких продукти ввозилися (пересилалися) на митну територію України протягом п'яти років до дня набрання чинності цим Законом, вносяться компетентним органом до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) відповідних продуктів на митну територію України, без проведення передбаченого цим Законом державного контролю країн-експортерів. Потужності, з яких відповідні продукти ввозилися (пересилалися) на митну територію України протягом п'яти років до дня набрання чинності цим Законом, вносяться компетентним органом до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України, без проведення передбаченого цим Законом державного контролю потужностей, розташованих у країнах-експортерах, за умови що протягом зазначеного періоду уповноваженим органом України не приймалися рішення про заборону ввезення продуктів, які походять з таких потужностей.

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
18 травня 2017 року
№ 2042-VIII

Публікації документа

- **Голос України** від 04.07.2017 – / № 119-120 /
- **Офіційний вісник України** від 14.07.2017 – 2017 р., № 55, стор. 5, стаття 1637, код акта 86441/2017
- **Урядовий кур'єр** від 02.08.2017 – № 142
- **Відомості Верховної Ради України** від 04.08.2017 – 2017 р., № 31, стор. 5, стаття 343